

Št. 104

**JANUAR
2015**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE



Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Tomaž Golob, Tomislav Gruden - GTS, Gregor B. Hann,

Jakob Harisch, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj, Žiga Novak

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez - posthumno, Janez Kompare, Laura Ličer,

Damjan Majkić, Lea Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavarovanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov
ne odražajo vselej mnenj uredništva.



Mestna občina
Ljubljana



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Uvodnik:

BREZDOMNE DRUŽINE



foto: arhiv KU

Nedavna nepričakovana smrt mamice komaj dvomesečnega dojenčka nas je na Kraljih ulice močno pretresla. Okoliščine njenega odhoda verjetno nikoli ne bodo popolnoma pojasnjene. Dejstvo pa je, da je bila mamica, sicer tudi občasna obiskovalka našega dnevnega centra, brezdomna, v izjemno težki življenjski situaciji, otrok bolan, otrokov oče pa brez pogojev za bivanje v Sloveniji. V življenju mame so se torej zgodili mnogi neugodni pogoji, ki jih pogosto srečujemo med člani Kraljev ulice in ki so verjetno pripomogli k njeni mnogo prezgodnji smrti.

V našem dnevnem centru se zadnjih nekaj let vedno pogosteje srečujemo z obiskovalci, ki jih prej nismo videvali: z malimi, predšolskimi otroki, ki k nam prihajajo skupaj s svojimi mamami ali očetmi. Precej zatrdno lahko rečemo, da gre za nov pojav, za val ali kar prihajajočo plimo mladih brezdomskih družin. To je gotovo posledica tega, da se v Sloveniji že 20 let srečujemo z brezdomstvom in da so se v teh letih pač nekaterim izmed naših članov rodili otroci. Tako prihaja do pojava, ki se mu strokovno reče medgeneracijska izključenost in ki je posledica dolgotrajnosti izključujočih družbenih pogojev in politik.

Vsekakor pa potrebe mladih brezdomnih družin, mladih mamic in sploh malih otrok brezdomnih staršev niso povsem enake potrebam samskih odraslih brezdomnih. Namreč v tem smislu, da bi bilo za male otroke priporočljivo, da bi prihajali v isti dnevni center kot vsi ostali naši obiskovalci, ali da bi mlade mame in očetje potrebovali povsem enake oblike podpore kot samski odrasli brezdomni, ki jih je med obiskovalci našega dnevnega centra večina. Po drugi strani pa potrebe enih in drugih niso tako zelo različne: obojni potrebujejo predvsem in najprej nastanitev, dostop do poceni, dovolj varnega in trajnega stanovanja, ki jim bo omogočilo, da si bodo lahko urejali vse druge pogoje življenja.

Tragična smrt nas opominja, da moramo kot družba poskrbeti za dovolj stanovanj za takojšnjo nastanitev mladih družin v kriznih situacijah in brez doma ter razviti nove programe podpore za mlade družine ali starše z malimi otroki. Med slednjimi bi potrebovali kak specializiran materinski (ali starševski) center, ki bi družinam pomenil varno mesto srečevanja in druženja ter nadomeščal vse to, kar mnogim mladim družinam brez razvitih družinskih in drugih socialnih mrež manjka: vrstniško in po potrebi tudi strokovno podporo, pomoč pri varstvu otroka, izmenjavo rabljenih oblačil in igrač, prijazno besedo, možnost za zagovornišvo in olajševanja dostopa do drugih družbenih virov. Predvsem pa moramo graditi družbo, ki ne bo s socialnim izključevanjem ustvarjala brezdomstva.

Bojan Dekleva

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 3 **TO SEM JAZ**
- 5 **NEVID(E)NA LUBLANA**
- 6 **KDO SO OBISKOVALCI DNEVNEGA CENTRA**
- DRUŠTVA KRALJI LICE**
- 8 **KRIŽARJEVA KOLUMNA**
- 9 **TATU ZGODBA**
- 11 **SLIŠANJE GLASOV**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDOTE IZ PRODAJE**
- 14 **DOGODKI**
- 16 **ZGODBE O KOLESIH**
- 17 **SOL IN KOPER**
- 18 **INTERVJU: VILI KOVAČIČ**
- 18 **INTERVJU: LUKA MESEC**
- 20 **GOSTUJOČI KOLUMNIST**
- 21 **KRALJ IN KRALJ**
- 22 **KRALJEVI RECENZOR**
- 24 **IZZA REŠETK**
- 25 **EHO IZ TOTEGA KONCA**
- 26 **PODPIRAM**
- 28 **BREZPLAČNE PRIREDITVE**
- 29 **OGLASNA DESKA**
- 30 **RAZVEDRILO**

To sem jaz:

URŠKA

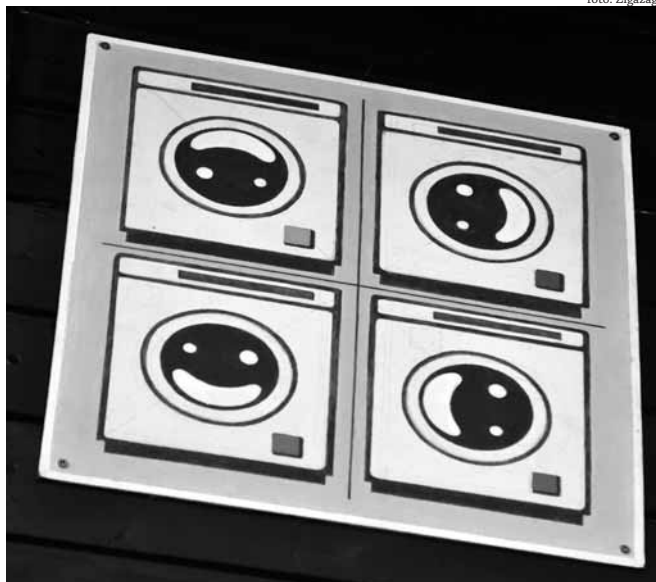


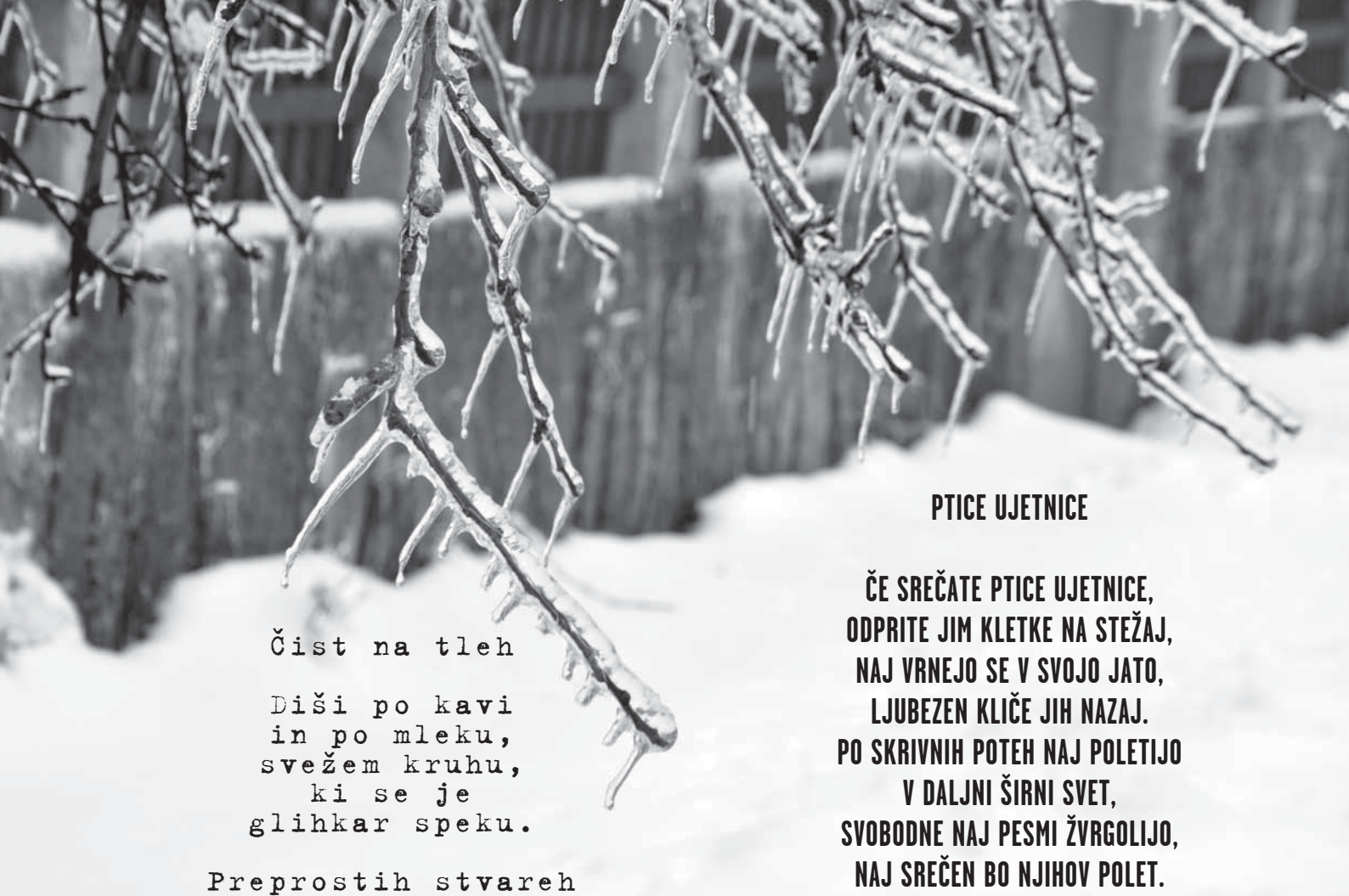
foto: Biba

Sem Urška in štejem 29 pomladi. Doma sem iz Nove Gorice, vendar sem pred časom prišla v Koper v preprosti želji po spremembi okolja in ljudi, ki so me obkrožali. Poleg tega sem aktivno iskala zaposlitev. Po petih letih bivanja na Obali lahko rečem, da je moje življenje razburkano kot tukajšnje morje in na trenutke enako neprizanesljivo. Največja tragedija, ki sem jo v tem času doživela, je brez dvoma smrt moje mame, ki ni bila le mama, ampak res najboljša prijateljica in zaupnica. Njena bolezen nas je sicer opominjala na neizogiben konec, pa vendar sem ob samem dogodku podvomila v smisel svojega obstoja. Veliko sem prejkala, najbolj od vsega pa je bolelo dejstvo, da je z mamo umrla pravzaprav cela družina. Bila je lepilo, ki nas je trdno držalo skupaj. Brez nje sta oče in brat naenkrat postala tujca. Dolgo sem potrebovala, da sem se nekako pobrala, in uspelo mi je ravno zaradi nje. Vedela sem namreč, da bi bila razočarana nad mano, če bi vrgla puško v koruzo. Ko mi je končno uspelo narediti korak naprej, sem izgubila službo in skoraj istočasno ostala tudi brez strehe nad glavo. Nikdar, niti v najbolj črnih dneh, si nisem predstavljala, da bi lahko pristala na ulici, da bi postala brezdomka. Po naključju me je pot zanesla v koprski dnevni center, kjer sem dobila informacije o projektu PLOB in časopisu Kralji ulice, tam pa sem spoznala tudi svojega sedanjega fanta. On je bil tisti, ki mi je povrnil voljo do borbe in upanje. Ob njem se počutim varno. Naučil me je celo vrsto novih stvari, med drugim ta hip meni najljubšo – prodajati časopis. Po dvotedenskem opazovanju fanta pri prodaji sem naprej s težavo priznala, da si tudi sama želim prodajati. Ko pa sem mu zaupala, me je v tem podprl. Težko razložim, kaj mi prodaja pomeni. Ne gre samo za tisti evro, še zdaleč ne. Veliko več sreče mi prinesejo kupci časopisa, pogovori z njimi, prijazni pozdravi, spleta so se prava mala prijateljstva. S fantom sva dovolj prihranila, da sva se umaknila s ceste, in verjamem, da nama bo šlo samo še na bolje. Vse je lažje, ko imaš ob sebi nekoga, ki te ima iskreno rad in ti stoji ob strani, ne glede na to, kako siv ali sončen je dan. Mama bi bila vesela že zato, ker sem po dolgem času ponovno nasmejana.

NE GRE SAMO ZA TISTI EVRO, ŠE ZDALEČ NE. VELIKO VEČ SREČE MI PRINESEJO KUPCI ČASOPISA, POGOVORI Z NJIMI, PRIJAZNI POZDRAVI, SPLETLA SO SE PRAVA MALA PRIJATELJSTVA.

foto: Žigažaga





Čist na tleh

Diši po kavi
in po mleku,
svežem kruhu,
ki se je
glihkar speku.

Preprostih stvarih
v mrzlih dneh,
ko sem sama,
čist na tleh.

Neda Tuma

ZGUBLJENI NASMEŠEK

NASMEŠEK SREČANJA,
BREZ ODVEČNIH BESED,
DEJANJ.
VSAKO JUTRO.

NASMEŠKA NI.
LABIRINTI SPOMINA GREDO SVOJO POT.

POGREŠAM NASMEŠEK TVOJ.

ANASTAZIA OM

PTICE UJETNICE

ČE SREČATE PTICE UJETNICE,
ODPRITE JIM KLETKE NA STEŽAJ,
NAJ VRNEJO SE V SVOJO JATO,
LJUBEZEN KLIČE JIH NAZAJ.
PO SKRIVNIH POTEH NAJ POLETIJO
V DALJNI ŠIRNI SVET,
SVOBODNE NAJ PESMI ŽVRGOLIJO,
NAJ SREČEN BO NJIHOV POLET.

foto: Žigažaga

ČE SREČAŠ KDAJ PTICO UJETNICO,
SPOMNI SE SVOJIH ŽALOSTNIH DNI,
NA OKNIH SO MREŽE, ŽIVLJENJE JE GRENKO,
GNEZDA NI, NI TOPLE LUČI -
KORAK ZA KORAKOM PO STOPINJAH
IŠČEMO SLEDI DOBRIH LJUDI,
KI SO PTICAM PRIJATELJI.

ČE SREČAŠ KDAJ PTICO UJETNICO,
LE NASMEH JI POŠLJI V POZDRAV,
ISKRICO UPANJA JI PRIŽGI,
PRIKLIČI VETER IZ DALJAV.
RAZPNIMO KRILA IN POLETIMO
PTICAM NA POMOČ,
ŠE PREDEN SI ZLOMIJO NEŽNA KRILA,
ZAGRNE TEMNA JIH NOČ.

KATARINA KALABA

NEVID(E)NA LUBLANA - ŠTUDENTSKA »TURA«

»Dobimo se na Prešercu ob 10. uri,« pade dogovor. Študentke socialne pedagogike, ulični vodnik Tomi, naša Milka, organizatorica s kartonom v roki in napisom Nevidna Ljubljana in jaz, ki sem med prevozom iz Velenja do Ljubljane celo uro klepetala z Marušo, študentko socialnega dela. Med čvekom sva obdelali deinstitucionalizacijo, Vita Flakerja in njegov boj za le-to, pomen direktnega socialnega dela, tečaje izboljšanja mentalnega zdravja, ki jih opravlja Maruša kot del študija, naše društvo Kralji ulice in neobičajen ogled Ljubljane, na katerega sem se peljala. Med pogovorom sva se strinjali, da je danes že plača premalo za normalno preživetje, kaj šele socialna pomoč, in da dolgotrajna brezposelnost vodi do funkcionalne nepismenosti in tudi do izključenosti. Duševna bolezen in drugačnost sta v naši okolici še vedno stigmatizirani in čaka nas resnično ogromno dela, če želimo, da se kaj spremeni. Med vožnjo so padale tudi ideje o višji socialni pomoči ter aktivnem vključevanju brezposelnih v javna dela, saj bi s tem brezposelni pomoč tudi zaslužili, bil primerno nagrajen in avtomatsko manj socialno ogrožen, ker bi razpolagal z več denarja, več olja ali moke, testenin, riža in podobno.

Prešernov trg. Mraz. Pohod se začne. S študentkami se opravimo do Vincencijeve zveze dobrote, kjer človek dobi večerjo, čaj, obleko, se lahko stušira in opere oblačila. Povprašam prostovoljce, če bi lahko morebiti vstopili, da si študentke ogledajo prostor. Bili so takoj za. Usedemo se na klopi, na katerih sem včasih sedela tudi jaz in jedla večerjo. Prostovoljci nam postrežejo s kavo. Vesele smo, da smo na tplem. Kot vodička povem, kako sem uživala pomoč, ki jo ponujajo, ko sem bila brez doma, in koliko mi je to pomenilo. Ko se deli večerja, je večinoma gneča, gneča je pri tušu, če že uspeš priti do njega, in ne glede na to, če nisi veren, je molitev pred večerjo pripomogla k temu, da so se strasti umirile. Večerja je v večini primerov potekala v tišini, kar je tudi edino pravilno. Spregovoril je prostovoljec, ki me je zelo presenetil s stavkom, da opravlja to delo za lastno rast, uči se nadzorovati ego. Ko sem pomislila, kaj vse bi se lahko zgodilo, če se ego prostovoljcev ne bi znal obvladati, mi je takoj postalo jasno, kako vitalnega pomena je v resnici znati nadzorovati ego v skupini tako različnih ljudi, ki pridejo po pomoč. Vsi različni, vsi v težavah, vsi izčrpani in živčni, če celo zanemarimo prisotnost alkohola in ostalih substanc, pa občutljivost in naveličanost, torej stanja, v katerih smo se vsi nahajali. Da, kontrola ega. V takih organizacijah bi bil priporočljiv tečaj učenja nadzorovanja ega, marsikomu bi prišel prav. Študentke so si ogledale ozek prostor, kjer se čaka na tuš, striže in predaja oblačila. Tako majhen prostor povzroča dodatne napetosti že tako napetim uporabnikom. Odpravimo se naprej, v podhod Maximarketa, kjer jim pokažem včasih odprte hodnike, kjer se je dalo prespati in si se lahko podnevi ogrel. Zdaj so ti hodniki zaprti. Nadaljevali smo po Trubarjevi mimo Roga, kjer je na daleč opazno, kaj znajo drugačni narediti s svojimi rokami. Nastanitvene rešitve v zapuščenih objektih, prostori, kjer se zbirajo marginalne skupine. Prišli smo do Bojana, kjer smo bili deležni kar nekaj smeha. V normalno stanovanje Bojan nima želje iti, ampak v kako preprosto nizkocenovno brunarico, kjer bi lahko obdeloval zemljo in imel tisto, kar potrebuje, to pa bi zanj bila prava rešitev. Okoli vratu je imel verižico in obesek iz meteorita, zato smo se pomenkovali o magnetizmu teh kamnov in njihovi uporabnosti pri naravnih oblikah



foto: Milka Podobnik

zdravljenja. Pot nas je zanesla mimo Cukrarne, kjer se je odvijal naš »modernizem«, in potem do zavetišča na Poljanski. Prispele smo ravno v času kosila. Vstopile smo. Kuhar me je takoj spoznal in mi brez vprašanja nadeval topel dišeč pasulj ter pridal tri kose kruha. To me je spomnilo, da nisem še nič jedla, zato sem vzela ponujeno in tudi študentkam priporočila možnost obeda. Omenila sem, da minister na Danskem obeduje v takih prostorih in je zato sram odveč. Omehčala se je le naša Milka, ki ji ni bilo žal, saj je ugotovila, da je hrana bolj okusna kot tista na študentske bone. »Žalostno,« sem pomislila in obenem ugotovila, da se je hrana v našem Poljancu kar precej izboljšala. Pogovori s sotrpini so se razživel in oglasila se je gospa, ki nam je priznala, kako jo je bilo na začetku sram hoditi na brezplačno kosilo. Po 37 letih delovne dobe v Kliničnem centru je, ko plača svoje položnice, skoraj na ničli in ta obrok ji ogromno pomeni. »Poljanec«, kot pravimo zavetišču na Poljanski, je zdaj postal prekrasno zbirališče upokojenih z domom, brezdomcev, odvisnikov in zapornikov, ki nimajo razrešenega statusa, veseljakov, duševnih bolnikov. Podobno je tudi na društvu Kralji ulice. To so prostori, kjer se premagujejo ovire stigmatizacije. S študentkami se poslovimo, lovim njihove nasmeške in jih bodrim za naprej. Pridruži se nam še druga organizatorica tur, Irena, študentka iz Hrvaške, ki se ne brani pasulja in ga s slastjo poje. Zaplete se v pogovor z uporabniki prostora in ljudmi, ki tam redno jedo.

Sama bi se rada zahvalila vsem organizacijam, ki so nas sprejele z odprtimi rokami, pa tudi vsem tistim, ki se spomnijo skupnih dni, preživetih na klopih, solz in smeha, ki smo jih delili. Predvsem me je ganila dobrodošlica tistih, s katerimi smo se videli po dolgem času. Še danes sem raznežena nad njihovo neposrednostjo in se rada spomnim neizmerne zbirke šal, ki smo si jih izmenjali.

Posebna zahvala gre našemu društvu, ki nam daje možnost, da lahko na ulice preživete dni pretvorimo v znanje, ki ga delimo naprej. Vsem tistim, ki so mnenja, da nisem opravila s *klošerajem*, sporočam naslednje: Izkušnje preteklosti uporabljam v sedanjosti za lepšo skupno prihodnost.

Jasmina Memič

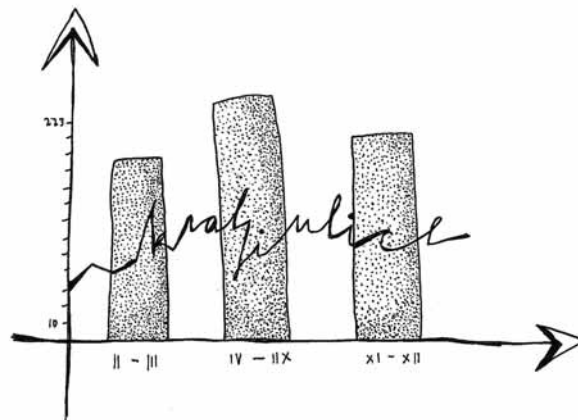
KDO SO OBISKOVALCI DNEVNEGA CENTRA DRUŠTVA KRALJI ULICE?

V letu 2013/2014 je društvo Kralji ulice izvajalo projekt z naslovom Informiranje, dostop in vključevanje brezdomnih in socialno izključenih v javno zdravstveno mrežo, ki ga je financiralo Ministrstvo za zdravje. V okviru tega projekta smo med drugim ugotavljali, koliko obiskovalcev dnevnega centra Kralji ulice ima urejeno zdravstveno zavarovanje, in smo v ta namen med obiskovalci v zimskih mesecih leta 2014 izvajali anketo, s katero smo jih povprašali tudi po nekaterih drugih značilnostih njihovega življenja. Vsak, ki je izpolnil anketo, je kot nadomestilo za porabljen čas prejel priročen nahrbtnik.

Anketo je izpolnilo skupaj 129 obiskovalcev in obiskovalk. Ker je bilo med njimi 81% moških in le 19% žensk, bomo od zdaj naprej uporabljali le besedo obiskovalci v moškem spolu, vseeno pa se bo ta beseda nanašala na oba spola. Z analizo odgovorov na anketo bomo odgovarjali na vprašanje, kdo so obiskovalci dnevnega centra društva Kralji ulice, kako živijo in kakšne so nekatere značilnosti njihovega življenja, povezane z zdravjem. Dobljene odgovore bomo predstavili v treh zaporednih številkah časopisa Kralji ulice.

Anketirane osebe so bile stare med 17 in 65 let, s tem, da je bila velika večina starih med 29 in 60 let. Povprečna starost vseh je bila 42,5 let, ženske pa so bile v povprečju štiri leta mlajše kot moški. Zanimivo je, da so ti podatki skorajda enaki, kot so bili podatki o starosti in spolu, ki smo jih dobili med anketiranjem uporabnikov osmih različnih organizacij za brezdomce v Ljubljani leta 2005 ter med anketiranjem 122 brezdomnih oseb iz šestih slovenskih mest leta 2009. V vseh treh raziskavah so bile osebe stare povprečno med 41 in 43 let, ženske pa nekaj let mlajše kot moški.

Med vsemi letos anketiranimi je bilo 50% samskih in nikoli poročenih, 27% ločenih in trenutno samskih, 5% vdovelih in trenutno samskih ter 18% poročenih ali živčih s partnerico ali partnerjem. V drugih dveh raziskavah iz leta 2005 in 2009 so ta razmerja zelo podobna, le da je bilo takih v partnerskih ali zakonskih zvezah še malo manj. Če primerjamo oba spola, ugotovimo, da je živelo v partnerstvu ali zakonski zvezi samo 13% moških in kar 48% anketiranih žensk. Stanje brezdomstva se torej najpogostejše povezuje s samskim stanom, vendar pa to velja mnogo bolj za moške kot za ženske. Ali lahko na osnovi tega zaključimo, da je ženskam v brezdomstvu lažje najti partnerja kot moškim? In samo še podvprašanje, ali so morda ti podatki povezani tudi z neheteroseksualno spolno usmerjenostjo oseb (o čemer jih sicer v tej anketi nismo spraševali, vendar pa o tem poročajo nekatere tuje raziskave)? Anketirance smo spraševali še po tem, ali so doslej že živeli v kaki vrsti institucije. Iz odgovorov izvemo, da jih je 18% bivalo v mladinskem domu, vzgojnem zavodu ali prevzgojnem domu, 27% v kaki enoti za zdravljenje odvisnosti od drog, 48% v priporu ali zaporu, 37% v psihiatrični bolnišnici in 28% za vsaj tri mesece v kaki drugi vrsti bolnišnice. Ti podatki se za moške in ženske ne razlikujejo, razen pri zaporu, v katerem so moški bivali kar dvakrat pogostejše (52%) kot ženske (26%). Podatki so precej podobni tistim iz prejšnjih dveh raziskav. Morda je še največ razlik opaziti glede bivanja v priporu ali zaporu. Oseb s tako izkušnjo je bilo leta 2005 43%, leta 2009 45%, leta 2014 pa že 48%. Morda se s tem nakazuje trend povečevanja



Damjan Majkič

kriminalizacije brezdomstva oz. oseb, ki se kasneje znajdejo v brezdomstvu.

Vendar pa se vsi anketirani sami niso prepoznali kot brezdomne osebe. Takih je bilo v našem vzorcu le 75% anketiranih, ostali pa so menili, da doslej niso bili brezdomci. Gre torej za ljudi, ki imajo neke možnosti bivati, vendar prihajajo v dnevni center društva Kralji ulice. Tam lahko dobijo bodisi brezplačen obrok hrane, si v garderobi poiščejo kako obleko ali dobijo drugo vrsto materialne pomoči, dobijo pomoč od tam zaposlenih strokovnih delavk pri urejanju kakih življenjskih vprašanj (npr. tudi zdravstvenega zavarovanja), ali pa pridejo kratko malo posedet v družbo z drugimi, morda poklepetat z znancem ali prijateljem. Vseh različnih obiskovalcev, ki so v letu 2013 – eni redkeje, drugi pogostejše – prihajali v naš dnevni center, je bilo po naših evidencah 324. Osebe smo vprašali, kdaj so prvič postale brezdomne. Odgovori gredo od 0 let pa vse do 58 let, kar je zelo podobno odgovorom prejšnjih dveh anketiranj. Vendar pa je bilo povprečje letos 29 let, v prejšnjih dveh anketiranjih pa 33 in 30 let, kar daje misliti, da se starost, ko ljudje prvič postanejo brezdomni, niža. Podobno se spreminja tudi obdobje oz. povprečno trajanje (mediana) brezdomstva, ki je bilo leta 2005 2 leti, leta 2009 5 let, letos pa že 9 let. Oba podatka skupaj zelo zaskrbljujeta, saj nakazujeta nekakšen trend bolj zgodnjega vstopa v brezdomstvo in podaljševanja časa brezdomstva, torej nekakšnega kronificiranja brezdomstva.

Kakšne pa so bile izkušnje anketiranih s svetom dela? Povprašali smo jih, ali so že bili zaposleni z rednim delovnim razmerjem in ali so si pridobili kaj priznane delovne dobe. Ob tem vprašanju moramo samokritično ugotoviti, da smo morda spraševali po obliki dela, ki je danes skorajda več ni oz. ki je brezdomnim osebam v veliki meri nedostopna. Po izkušnjah sodeč jih namreč večina najde delo na črno ali v drugih prekernih oblikah, ki ne zagotavljajo tolikšne varnosti kot redno delovno razmerje. A kljub temu je kar 75% anketiranih odgovorilo, da je bilo kdaj zaposlenih z rednim delovnim razmerjem, s katerim so si pridobili od nekaj mesecev delovne dobe pa do 42 let. Tako so tisti, ki so imeli tako izkušnjo, pridobili v povprečju po 12 let priznane delovne dobe, ostalih 25% pa seveda priznane delovne dobe nima. Zanimivo pa je,

da je takih s priznano delovno dobo več kot dvakrat več med moškimi (83%) kot med ženskami (41%). Kljub temu pa so tiste (sicer bolj redke) ženske, ki so delale v rednem delovnem razmerju, pridobile v povprečju opazno več delovne dobe (19 let) kot tisti moški, ki so delali (13 let).

Društvo Kralji ulice je v javnosti verjetno najbolj znano po istoimenskem časopisu oz. po prodajalcih, pretežno članih društva, ki časopis prodajajo po več mestih oz. regijah Slovenije. Vseh prodajalcev je bilo v letu 2013 samo v Ljubljani 207, medtem ko za Maribor, obalna in še nekatera druga mesta nimamo natančnih podatkov. Vendar pa niso bile vse osebe, ki so se odločile za izpolnitev ankete, tudi prodajalci časopisa. Takih je bilo le 59% vseh anketiranih, kar pomeni, da jih je 41% prihajalo v dnevni center iz drugih razlogov, ki niso vključevali tega, da bi prihajali iskat časopise za prodajo. Povprašanih, ali so se doslej vključevali in sodelovali v kakih drugih dejavnostih in programih Kraljev ulice, pa jih je velika

večina ali 90% odgovorila pritrdilno, in sicer 50%, da se vključujejo pogosto ali redno, 40% pa redko ali občasno. Pri obeh vprašanih najdemo zmerne razlike med spoloma, in sicer ženske nekoliko redkeje kot moški prodajajo časopis in se tudi nekoliko redkeje vključujejo v druge dejavnosti Kraljev ulice. Ali to pomeni, da so programi društva bolj prilagojeni in dostopni moškim, ali morda to, da so ženske nasploh manj aktivne v organiziranih dejavnostih kot moški, ali kaj tretjega? Vsekakor zaradi majhnega števila anketiranih žensk težko zanesljivo odgovarjamo na ta vprašanja.

V prihodnjih dveh nadaljevanjih se bomo ukvarjali s tem, kje anketirane brezdomne osebe spijo oz. bivajo, ter z njihovim zdravstvenim stanjem.

Bojan Dekleva

ZGODBA O ..., 18. DEL

17. 1. 1988 je don Pierino imenovan za *esarca mitrato* grško-melkitske katoliške cerkve, s čimer se mu avtomatično odprejo vrata na Bližnji vzhod. Tam hitro ustanovijo dva centra, enega v Bejrutu in drugega v dolini Bekaa.

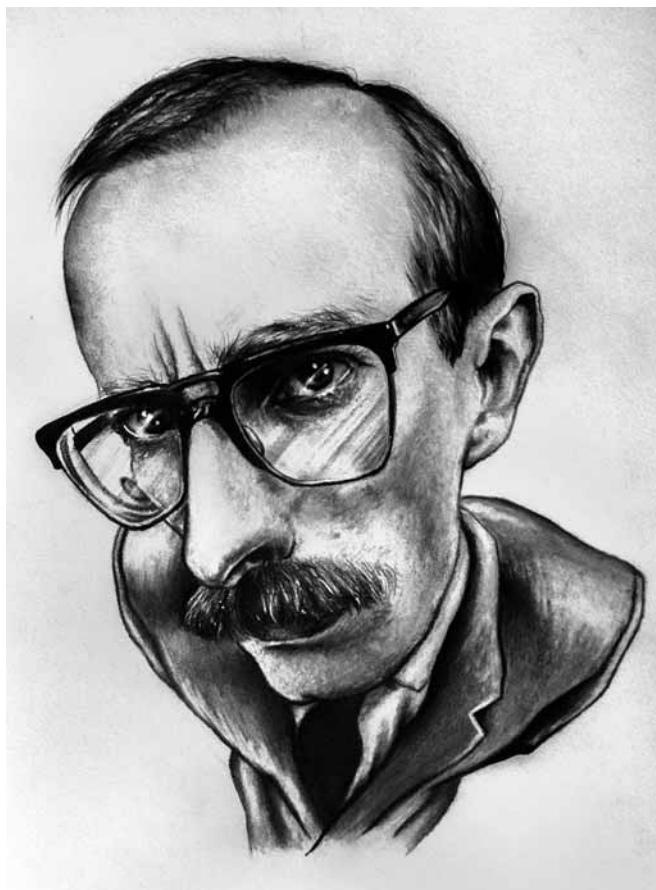
Glas o njegovih komunah se ni razširil le po Evropi, temveč kar po svetu. Saj poznate pregovor – dober glas seže v deveto vas, ali pa še dlje.

Don Pierino se je sprijaznil s tem, da se bo širil in poskusil pomagati vsem pomoči potrebnim, ne le Italijanom. Naloga je težka in zahteva celega človeka, predvsem pa dobro organizacijo.

Organizacijo? V don Pierinovi komuni je bil on edini, ki ni nikoli poskusil droge. Vsi njegovi pomočniki pa so bili fantje, ki so opravili program in se potem uveljavili v komuni kot njegovi pomočniki.

Če sem odkrit, se je don Pierino zanesel le nanje in profesionalnih ter študiranih pomočnikov niti ni želel. Izhajal je iz dejstva, da res učinkovito lahko pomaga le tisti, ki je problem izkusil na lastni koži. Vrnimo pa se na Bližnji vzhod. Tam kajpada vlada popolnoma druga mentaliteta življenja, drug jezik in drugačni ljudje. Res moraš imeti pogum, da se soočiš s tem. Don Pierino ga je očitno imel. O teh dveh centrih ni veliko govoril, zato sem podatke zbiral predvsem iz njegovih starih, v reviji *Il Cammino* objavljenih, govorov. Glede na čast, ki jo je užival v grško-melkitski cerkvi, sklepam, da mu je šlo na Bližnjem vzhodu dobro in je tudi tam našel plodna tla. Zakaj pa ne, bil je sposoben. Morda celo več kot to. Moč so mu dajali pogovori s fanti in dekleti v centrih. Brez njihovega nasveta ni naredil nič.

Taubi



Lea Artist Mihalič

**PO NEPREMIČNINSKIH IN FINANČNIH
SMO DOBILI ŠE SODNE BALONE.**

JURIJ KUNAVER

HOMO HOMINI LUPUS EST?

Tokratna kolumna bo obarvana malce drugače, v mojih mislih je nastala med sprehodom po bleščečem mestnem jedru stare Ljubljane. Nešteto zvezd je razsvetljevalo fasade in dobro obiskane urejene poti, medtem ko sem razmišljal o tem in onem. Še dobro, da imamo vsaj konzerve, izdelke tedna in akcije, ki to niso. Tako nam je mnogo lažje. Jasno vidim čas konzerv, čas globoko zamrznjenih ljudi, globoko zamrznjenih človeških src. Jasno vidim, da lačni še vedno hranijo site in siromašni vihtijo meče zanje. Anomalije so primerljive zlatim časom velikih kraljev in vladarjev, nič se ne spreminja, niti isto ne ostaja, kvečjemu slabša se. Večerke novice so kot neokusni repete: »Posluh, posluh, gospoda si je napolnila žepe, zanje zakon ne velja, gostije so obilne, služinčad jeclja.« Med decembrskim sprehodom mi ni bilo težko opaziti verske potrebe okolice po privatnem hierarhičnem korporativnem modelu predstavljanja svoje osebnosti. Čeprav smo majhni, moramo dati drugim vedeti, da smo veliki. Bog, ne daj grehov. Kaj bi pozdravljali soseda ali osamljeni starki namenili par besed. Kaj bi grešili zoper moderni individualizem in populizem. Za to imamo plačane ljudi, naj se oni ukvarjajo z občutki osamljenosti in socialnimi problemi. Prepovejmo anomalijo zmanjševanja razlik med družbenimi razredi in kaznujmo heretike, ki skušajo omiliti nesrečo drugih. Le kako si je nemarnej, altruist s Floride, 90-letni vojni veteran 2. svetovne vojne, dovolil pokazati humanitarno plat? Zasluženo je bil zato trikrat aretiran. Nevednež je brezdomcem delil obroke hrane, kar so tamkajšnje oblasti strogo prepovedale, zakone pa je treba izvajati, pri nas to dobro vemo. Kdo si sploh še želi svobode, empatije in odprave represije. Novoletni korak k stabilizaciji razmer na globalni ravni je triumf fragmentirane perspektive. Kot posamezniki bomo lahko brezsrčno spodbujali fašizem, nacizem itd. Naša vrla gospoda, ki nas zastopa v ZN, je odločila, da simptomov ni treba odpravljati, dokler se ne razvijejo v kronično stanje. Rasne diskriminacije nočejo ovirati, vsaj dokler ne začnemo uplinjati ljudi ali jih zažigati na grmadi. Ne bodite družbeni antikrist, pokorite se globalnemu kapitalizmu, sproducirajte več in konzumirajte manj. Kaj si mislimo ničvredneži, kdo, da smo? Kaj bi se pritoževali nad peščico privilegiranih, pošastnimi strici ali pojavom tajkunov? Sami smo si krivi, da nič nimamo, saj imamo v kapitalizmu vsi enake možnosti. Nismo le mi revni, ozrimo se globalno, tudi bogati zahod nima denarja. Prereven je, da bi nahirnil sirske begunce. Od leta 2011 jih je polovica zapustila svoje domove, živijo dobesedno konzervirano življenje. Svetovna »pomoč« poplavljenim območjem pa nikakor ni varčevala. Poslali so na tisoče ton semen gensko spremenjene hrane. Ste jim rekli hvala? Nekateri naši vrli posamezniki bi radi privatizirali tudi vodo in gozdove. Seveda, le kako si lahko domišljamo, da je svež gorski izvir, kjer se pohodniki radi napojimo, javno dobro? Nezaslišano, vi bi pili brezplačno vodo? Pogoltnost pregovorno res ne pozna meja, toda na srečo imamo na razpolago davčne oaze. Vodijo jih odličniki, kot je predsednik Evropske komisije Juncker, ki bojša inštruira tudi naše finančnike. Dobro za nas, ne? Kdor nima, si je sam kriv, pravijo. Vsi imamo iste možnosti, nam zagotavljajo, medtem ko v rokah stiskajo sveže podpisane sporazume TISA, TTIP, CETA ... In tu se moje predpostavke raztopijo. Vendar ne razmišlajte preveč, to ni dobro za vaše zdravje. Kaj hitro se lahko znajdete pod senco dvoma, strateško gledano ste zagotovo precej nepredvidljivi, kakor naši vstajniki na primer.



Tjaša Žurga Žabkar

Namesto ideološke (r)evolucije se je večina vstajnikov odločila za emancipacijo. Vključili so senzorje perspektivne prihodnosti po liniji najmanjšega odpora in opustili razredno pozicijo ter sprejeli delo v »političnem« resničnostnem šovu. Ostali so v roke vzeli miško, se reorganizirali in zdaj protestirajo na družabnih omrežjih. Vsi vpijejo v en glas, morala, integriteta, strukturni primanjkljaj ..., bla, bla, bla. Naj njihov glas upora odmeva po celem mestu, mislim Facebooku. Globalna ekonomska kriza nam je dala vsaj nekaj, evolucijo žicanja. Žicanja za službo, prijateljsko uslugo, kosček kruha. Ko stopam po Ljubljani, poskušam ujeti stopinjo osebe pred menoj in se za trenutek prestaviti v njeno kožo. Telepatsko ujamem njene misli: V Sloveniji 2 milijona ljudi nemočno zre, kako jim peščica nekaznovano krade dediščino. Še tisti izmed redkih odličnikov, ki pristanejo v arestu, se kmalu znajdejo na svobodi. Toplo oblečeni in siti se brez kančka sramu smehljajo, medtem ko moralizirajo o napakah drugih in nam razlagajo, kako se pravilno interpretira zakone. Odkar smo si »izborili« samostojnost, se vitezi okrog le mize le presedajo s stola na stol. In borec za svobodo delavcev, današnji Matija Gubec, ne vihti več vil. Z razcepljenim jezikom benti nad revščino ter s papirnato pestjo tolče po mizi, ko zahteva pravice za preostanek neodpuščenih delavcev; mater, bratov ..., duš, ki računajo na sindikalno pomoč. Vsem na obeh se brati z bogato gospodo in obenem trdi, da se tako bojuje za njihove pravice. Še ne tako dolgo nazaj so polja dobro obrodila. Bili smo siti in imeli delo. Ujamem še druge misli, mnoge slišim praviti, preden sem bil EUR, sem bil SIT. Zadosti imam, odklopim se, si nadenem slušalke in misli izzvenijo; ... univerzalni sistem socialne države, ki vsem po ustavi zagotavlja delo in dostojno življenjejejejejeje. In potem je bilo ... Srečno!!!

TATU ZGODBA

Črnilo na moji koži govori o močni osebni ljubezni do matere narave. Veliko vlogo pri tem igra življenjska modrost ameriških Indijancev, njihova filozofija mi je z verskega stališča najbližja. Slika skozi moje zahodnjaške oči predstavlja našo mati naravo. Hoka hey.

JN

foto: osebni arhiv



NE LOMI MI SRCA

**NE LOMI MI SRCA,
KO ZJUTRAJ ME POZDRAVIŠ,
KO MI SKUHAŠ KAVO,
KO BUDI SE DAN.**

**NE LOMI MI SRCA
Z OGULJENIM »I LOVE YOU«,
POGLEJ POVE VSE,
KAR NOČEŠ, DA IZVEM.**

**NE LOMI MI SRCA,
OBLJUBA JE OBLJUBA,
SKRIVNOST NA GLAS SE SLIŠI,
KO TVOJ NASMEH JE TU.**

**NE LOMI MI SRCA,
ZVEČER, KO ME OBJAMEŠ.
JE SREČA IN SO SANJE,
UJETA SVA OBA.**

**NE LOMI MI SRCA,
KI LE ZATE BIJE,
PRIŽGANA UPANJA JE ISKRA,
DA SONCE SREČE NAMA SPET ZASIJE.**

BARBARA KALIŠNIK

09
KRALJI
ULICE

**Z MARLJIVOSTJO TKI
NITKE ŽIVLJENJA,
NAJ DELO TE OSREČI,
NE ČAST IN DENAR.**

LOJZE SMOLE

**V ČASIH, KI JIH ŽIVIMO, IMAM TUDI JAZ
PLAN B. ČE NI PIVA, JE PA VINO.**

N2

DOBRI MEDSOSEDSKI ODNOSI ALI KAKO SMO ODPRILI PRVO »RECYCLE« GOSTILNO V SLOVENIJI

Poljanska cesta, tista, ki na nekaterih svojih delih ne ve prav dobro, ali bi bila še središče mesta ali pa bi zavila že malo bolj v zakotno in po svoje, pravzaprav ni kar tako. Med drugim na njej domujeta kar dva družbeno odgovorna projekta; Gostilna dela in Posredovalnica Stara roba, nova raba. Torej se lahko na isti ulici dobro najeste in greste potem še brskat med neomejeno zalogo rabljene robe, pri vsem tem pa še podprete socialno podjetniško dejavnost, zaposlovanje brezdomnih ljudi, mladih brez poklicne izobrazbe in mladih invalidov.

No, ker smo na isti ulici, se seveda tudi radi obiskujemo, kakšni sosede bi pa bili, če ne bi malo firbcali naokrog. Včasih tako zavijeva s Tito Destovnik iz Gostilne dela k sosеду Čoklu na kavo. No, ni ravno sosed, pa tudi ni čisto na Poljanski, ampak zelo blizu, pa še dobro *fair trade* kavo ima, zato mu pogledava skozi prste. Zadnjič tako sreba kadečo se kavo, črno in vročo ko sam hudič, in razpravljava, kaj bi lahko skupaj ustvarili. Ako sva sosedi, se pri miru pač ne bova pustili, ali si nagajaš, špegaš, kaj ima druga boljše od tebe, ali pa si pač ... pomagaš. Tudi to v Sloveniji, navkljub morebitnemu napačnemu vtisu, niti ni taka redkost. V polju socialne ekonomije oboji delujemo že kar nekaj časa in bi jasno radi, da tako tudi ostane. Še bolj jasno pa postaja, da se bomo morali pri tovrstnem delovanju zanesti predvsem sami nase in na svoje podpornike in podpornice, seveda. Čakati, da nam bo s financami ali kako drugače morebiti pomagala sveta država ali Evropska unija, pa nekako spominja na tisto ... Čakajoč Godota. No, pa pustimo jezico ob strani za neke druge čase. Skupaj smo močnejši, klišejska, a večkrat preverjena formula. Na isti ulici torej posredovalnica z raznovrstno rabljeno robo in gostilna. V gostilni ljudje radi kaj



foto: arhi KU

popijejo in pojedjo, kakopak. Za to potrebujejo krožnike, skodelice, pribor ... In pogledaj si ga, no! V posredovalnici imamo na kupe tovrstnih priročnih zadevščin, ki imajo povrh vsega še retro pridih in so nemalokrat boljše kakovosti kot nove. Ja, včasih so stvari še delali tako, da so vzdržale nekaj časa. Zdaj pa proizvajalcem seveda to ni več v prid. Mora se hitro razbiti, pokvariti, uničiti, da potem čimprej zavržemo in kupimo novo. Odločitev je takoj soglasno sprejeta. Imeli bomo *recycle* gostilno! Zatorej, ko se po novem odpravite v Gostilno dela, dobro glejte, iz česa jeste, iz kakšnih babičin skodelic srebate opoldansko kavico, v kakšni elegantni kristalni skodelici je postrežena sadna kupa, pod kakšen steklen pokrov postavljeni mafini ... Mogoče pa se vam bo dopadla vaza na polici. Ja, skoraj vse, kar boste videli, iz česar boste okušali, kar vas bo kratkočasilo med čakanjem na kosilo (družabne igre, knjige), boste lahko tudi kupili. Na ta način bodo stvari iz

posredovalnice dobile še drug pridih, drugačno vrednost, saj bodo postavljene v nov, estetsko lepo urejen prostor in bodo na voljo celo v uporabo pred morebitnim nakupom. Prav tako ne dvomim, da bo nadvse očarljivo srkati čaj iz servisa, ki vas bo spomnil na babico, ki je niste že dolgo obiskali. Tudi v Gostilno dela bomo na ta način vnesli malo nostalgije in dobrih starih časov, ko se nam ni še nikamor mudilo. Z obiskom gostilne tako zdaj naredite kar trojno dobro delo. Poleg tega, da se do sitega najeste, pripomorete k delovanju kar dveh projektov socialne ali boljše rečeno skupnostne ekonomije. Že kar malo preveč nam je prišlo v navado jamranje nad katastrofalno situacijo in čakanje na zunanjšega odrešitelja. Ne, spremembe bodo takrat, ko jih bomo spodbudili sami. Pa četudi gre za male vsakodnevne korake, kot je recimo ta, da dobro premislite, h komu nosite svoj denar in v kakšen krogotok ekonomije se tako vključujete. Boste vzdrževali velika izkoriščevalska podjetja, pri katerih velikokrat sploh ni znano, kam poniknejo ogromne količine denarja, ali boste podprli delovanje okoljskih in socialno zavednih dejavnosti v okviru svojih lokalnih skupnosti? Pri tem ne gre več le za načelne odločitve, ampak za vsakodnevno praktično delovanje.

Luna Jurančič Šribar



foto: arhi KU



oblikoval Jean Nikolić

Slišanje glasov:

SVET, KI SE SLIŠI

Rubrika o slišanju glasov? Kako spraviti slišanje na list? Kako pisati o slišanju? Kako brati pisanje o slišanju glasov? Kako sploh začeti? Kako biti slišan? Kako slišati? Kako? ...

Rubrika je namenjena vsem – tistim, ki slišite glasove, in tistim, ki jih ne. Kaj sploh pomeni slišati glasove? Strokovni članki pišejo, da slišanje glasov pomeni, da oseba sliši glas, ki nima zunanega izvora, čeprav oseba ta glas/glasove doživlja tako, kot da bi bili »od zunaj« ali »od nekoga drugega«. A prava, resnična in dokončna definicija, kaj je slišanje glasov, ne obstaja. In nas tudi ne zanima. Zanima nas pa izkušnja slišanja glasov.

A prej moramo vseeno razjasniti, kaj vse se skriva pod izrazom »slišanje glasov«. Nekateri rečejo, da slišijo glasove in pika. Drugi trdijo, da ne slišijo glasov, ampak slišijo telepatske misli. Slišijo svoje prijatelje. Slišijo svojega sosedo. Slišijo vesoljce. Slišijo Jezusa, angela, Boga ..., vse to slišijo znotraj glave, iz trebuha, iz drevesa, oblaka ... Tako se pod pojmom slišanje glasov skrivajo različna pojmovanja in upam, da jih najdemo še več. Pojem slišanje glasov je tako samo neke vrste planet, ki vsem tem izkušnjam in pojmovanjem da prostor za so-bivanje.

V tej rubriki bomo torej pisali o izkušnji slišanja glasov. Osebne zgodbe so tiste, ki odpirajo nove prostore in predstavljajo vhod v nek drug svet. So tiste, ki v prostor vržejo izkušnjo in s tem opogumljajo nekoga drugega, da deli svojo zgodbo, izkušnjo. Zgodbe so vedno individualne, a so hkrati take, da lahko vsak najde v njih nekaj zase. Navsezadnje smo vsi človeška bitja. In čeravno živimo na tisoče različnih načinov, nam je vsem skupna izkušnja življenja.

Kdaj pa kdaj bomo pod drobnogled vzeli kakšno knjigo, film ali članek, ki je povezan s tematiko slišanja glasov. Torej, kako začeti? Najbolje, da z deljenjem osebne izkušnje slišanja. Sama slišim samo svoj notranji glas. Ki je zelo klepetav. In komentarji so včasih zabavni, neprimerni, grajajoči ..., poleg tega pa tekom dneva slišim glasbo. Včasih se vrtil nekje v ozadju. Ponavadi, ko berem. Tega se težko zavedam, ker je to nekaj, kar je prisotno, in ni take jakosti, da bi preglasila recimo moj notranji govor. Včasih me glasba zjutraj zbudi. Velikokrat me uspava pred spanjem. Pogosto asociativno razmišljam »z glasbo«. Slišim besedo in že igra nek komad, ki vsebuje to besedo. Temu sama pravim jukebox. Velikokrat pa doživljam čustva, situacijo, misli ... skozi glasbo. To sicer zelo težko jasno opazim, ker je moja glasba stalno prisotna. Tako kot notranji govor. Ne morem ga nadzorovati in odvijta se nenehno in zaradi tega to težko ozavestim. Vem, da je, a ker je vedno – je skoraj tako, kot da ga ni. To je tako, kot če bi me nekdo prosil, naj razložim, kako premikam roko, ko tipkam na računalnik. To je nekaj, kar je avtomatsko in tako vsakdanje, da je težko ulovljivo v nek opis. Kar je ironično. No, pa se bom vseeno potrudila opisati. Enkrat sem bila na nekem sestanku. Tam smo bili ljudje z vseh vetrov. V nekem trenutku je oseba A postavila vprašanje osebi B. Ta oseba je začela odgovarjati na dolgo in široko, v glavnem pa ni odgovarjala na vprašanja, ampak je samo »prodajala meglo«. Takrat se nisem zavedala, kako sem doživljala situacijo in kaj sem čutila, kljub temu da mi je bila vsa situacija poznana in domača, ker se je vsako leto ponavljala. V tistem hipu pa sem se zalotila, da medtem ko sem gledala ti osebi, istočasno slišim glasbo iz risanke Pat in Mat – A je to. Ob presenečenju in veselju, da mi je končno uspelo uloviti nekaj neulovljivega (ne zato, ker je tako redko, ampak ker je tako pogosto prisotno, da se tega res težko zavem), sem se skoncentrirala in se (sedaj že z notranjim glasom) vprašala: »Na kaj me spominja ta pesem?« Naenkrat mi je prišla



foto: Aleksander Petric

slika naše dnevne sobe in sebe kot majhne punčke, ki sedi pred televizijskim ekranom in gleda to risanko. Ob tem sem se spomnila na občutje, ki sem ga doživljala. Ko sem gledala to risanko, sem bila vedno nestrpna, ker sta bila Pat in Mat tako prekleto nerodna. In celo moje telo je bilo napeto, pesti stisnjene in včasih sem jima kričala, naj vendar pogledata malo naokoli. A ko sta naredila neko nerodnost, sta bila neverjetno smešna. In sem se pred TV smejala na polno. S pomočjo te glasbene asociacije sem razumela, da je moje doživljanje situacije na sestanku podobno, kot je bilo moje doživljanje ob gledanju risanke. Zato lahko sedaj napišem, da mi je bilo na sestanku smešno in da sem bila nestrpna, prav zaradi tega vsakoletnega ponavljanja dogajanja na sestanku.

Tako, opisala sem tisto plat slišanja glasbe, ki mi je znosna. O kakšni drugi plati slišanja glasbe napišem kdaj drugič. Za to imam čas celo leto.

Celo leto pa imate čas tudi vi, dragi bralci in bralke. Podelite z nami svojo izkušnjo slišanja glasov. Odpirajte prostore z nami. Odprimo se skrivnostnemu, neulovljivemu, a vendar tako vsakdanjim in življenjskim doživetjem. Svoje izkušnje nam opišite in pošljite na slisanjeglasov@gmail.com ali na poštni naslov Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana, z dopisom »slišanje glasov«, in tako prispevajte k naši rubriki. Lahko pa tudi svojo izkušnjo samo delite z menoj ali postavite kako vprašanje, pa zraven dopišete, da ne želite objave svoje izkušnje v tej rubriki.

Lara Brglez

NEKAJ

cestnih

SPOMIN

Imel sem lep spomin na dom,
spomin na dom, spomin na maj,
prelep spomin boli, zakaj,
srce sprašuje se sedaj.

Imam res lep spomin na dom,
v srcu blagor, v duši raj.
Prelep spomin boli, zakaj,
srce sprašuje se sedaj.

Danijel Trontelj

UKRADENA SREČA

je opij za potepuhe
in milost za nesrečneže.

Vse se kotali in pobira
prah z vrha omar.

Morda bo jutri
za kesanje
žal prepozno.

Karmiss

UTRINEK

Ne zvezdni utrinek, ampak moj
osebni, čeprav bi prav lahko bil tudi
zvezdni. Že od malega se namreč
počutim, kot da ne spadam sem, v to
družbo, v kateri nekako nisem našla
svojega mesta. Verjamem, da
inteligentno življenje obstaja tudi na
mnogih drugih planetih, večkrat sem
že pomislila, da je moj pravi dom tam
nekje, daleč med zvezdami, v neki
drugi galaksiji. Morda se sliši čudno,

ampak vem, da nisem nora, čeprav
imam nenavadne ideje in način
življenja. Že nekaj let se preživljam s
prodajo Kraljev ulice, tudi živela sem
že na ulici, sedaj pa imam srečo, da
imam spet toplo sobo, ki sicer ni
moja. Ker je državna socialna pomoč
tako nizka, službo pa je težko najti, bi
brez Kraljev zelo težko preživela. Da
pa se vrnem nazaj k zgodbi, že moje
ime prihaja iz ZF filma Star Wars, po
princesi Leah. Mogoče je tudi to
pripomoglo k mojemu razmišljanju.
o vesoljih in navdušenju nad ZF
filmi, nanizankami in dokumentarci
o vesolju in vesoljih. Prav rada bi se
srečala z njimi, čeprav nimam pojma,
kaj bi jih vprašala. Ampak zdaj sem
tu in upam, da me čuva kaka zvezda,
pod katero si bom uredila življenje na
tej Zemlji. Vedno bom verjela, da je z
dobro voljo in trudom mogoče vse in
da bo dobro premagalo zlo.

Leah

BREZDOMCI

Tudi tisti, ki imajo dom,
postavajo brezdomci,
brezciljno tavajo dan na dan od vrat do vrat,
od klopce do klopce,
s podočnjaki od prečutih noči
skilijo v pekarno, ne premorejo nasmeha,
čeprav prijazno jih pozdravljam
in se jim približujem
kot bratu brat.

Ponižana, razžaljena in jezna
je množica lačnih ljudi,
upognjenih hrbtov stiske prenaša,
podhranjena do kosti.
Vrste so dolge, za moko, mleko, sladkor in sol,
kača mladih in starih je presrečna,
ko nese vrečko živeža domov.

Možem s kravato se niti ne sanja,
kaj pomeni prazen krožnik na mizi vsak dan,
jaz pa vem, kako je, ko otrok je lačen,
babica stara, dedek bolan.

Med hišami hodim največkrat ponoči
in čutim drgetanje tisočih ljudi,
okna skrivajo bedo,
za vrati počivajo stopinje,
življenje se solzi.

Katarina Kalaba

NE DAM SE

Če nimaš kam iti spat, si brezdomec.
Če nimaš nič za počet, si lenuh.
Bolje je delat zastoj, kakor ne delat
nič. Če za svoje delo nisi plačan, to
pomeni, da so te nategnili. Ali pa
ne?! Vse se vrača, vse se plača. Ko so
me pri sedemnajstih prvič dali pod
ključ, sem se počutil kot ujeta žival.
Doma je bilo mučno, v šoli pa tudi.
Doma se nismo pogovarjali, sošolci
pa so me odvedli na psihiatrijo. Moja
usoda je bila zapečateni. Tabletki,
pogovori, delovna terapija. Imel sem
prijatelje, pa so pomrli. Ni človeka, ki
bi hotel živeti z mano. Zgleda, kot da
nima nihče koristi od mene. Ampak
vseeno hočem še živeti, še hočem
gledat sončne zahode. Še bom pil
kavico in še bom kadil travico.

Kavica

SAM

Sam sem ponoči in podnevi.
Sam praznujem svoj rojstni dan.
Nihče nima časa, da bi se ustavil
in se poveseil z mano,
ne morem si misliti, da sem ostal sam.
Ne spadam nikamor.
Z mano nihče nima profita.
Plačuje me država, moj šef je bog.
Naj se zgodi karkoli,
jaz se ne bojim,
ne bojim se vode,
ne ognja, ne sovraštva.
Itak moramo umreti vsi.
Vojna, smrt, kuga in lakota,
to so moji sovražniki, jezdeci apokalipse.
Jaz bi jih obdavčil, slekel,
vzel bi jim konje in naj hodijo peš
potem bi jih polil z bencinom in zažgal.

Kavica

ANEKDOTE IZ PRODAJE

LOTERIJA

Ob nedeljah dopoldne velikokrat prodajam Kralje pred cerkvijo. Po treh mašah tam vedno zaslužim okoli 30 €, kar je zelo dobro. Je pa res, da je vse več ali manj v kovancih, tu in tam se najde tudi kak bankovec za 5 €. Zadnjič sem bil ravno zato konkretno presenečen, ko sta dve puncici prodajali cerkvene srečke. Ni mi ušlo, da so v dveh peharčkih tičali večidel sami bankovci, celo taki po 50 €. Sam sem s svojim zaslužkom 30 € čisto zadovoljen, očitno pa imajo ljudje še vedno dovolj denarja, da dajo za srečke po 20 €. Dotlej sem namreč mislil, da kovance dobivam predvsem zato, ker ljudje nimajo denarja ...

Stripi

POMOTA

Pred kratkim, ko sem prodajala Kralje pred Mercatorjem, sem se, kot je v moji navadi, zatopila v pogovor z neko gospo, za katero sem bila prepričana, da sodi med moje znanke. Debatirali sva o vsem mogočem in to kar nekaj časa, potem pa mi je začela pripovedovati o svojem naraščanju – dveh nadobudnih malčkih. Seveda sem bila začudena, kolikor sem se spominjala, ona (oziroma tista, za katero sem jo imela) ni imela otrok. Končno se mi je le posvetilo, da sem jo zaradi podobnosti očitno zares zamenjala z neko znanko. Nič čudnega, ko pa pravijo, da imamo vsi svojega dvojnika ali dvojnico. Verjetno bi rada povedala predvsem to, da se med prodajo pripeti tudi kaj zabavnega, kar ti skrajša čas in te nasmeje. Tudi kdaj kasneje, ko se spomniš na doživeto.

Mojca

POŠTENJE SE IZPLAČA

Revije sem prodajal na novi lokaciji in tokrat je bil z mano moj štirinožni prijatelj, belgijski ovčar Lex. Malce mi je pomagal in predvsem delal družbo, ko je mimo prišel par srednjih let. Zaklepetali smo se o tem in onem. Povedala sta mi, da sta pred časom v mestu želela kupiti revijo, za katero sta plačala 2 €, pa je na koncu nista niti dobila. Takrat sta si rekla: »Nikoli več!« in se tega držala do našega srečanja. Zato sem jima razložil, da morajo imeti prodajalci izkaznico na vidnem mestu, pokazal sem jima svojo. Gospa se je na ta način prepričala, da se trudim in imam pošten namen. Kupila je izvod in zanj plačala 3 €, gospod pa je bil tako navdušen nad Lexom, da mi je na njegov rovaš doniral 8 €. Fantje, bodite pošteni, izplača se!

Ersad Mujić - Ero

NASMEH IN PRIJAZNOST (378)

Ker se preživljam s prodajo Kraljev ulice, se mi med tem zgodi veliko zanimivih stvari. Prodaja mi v bistvu pomaga pri plačevanju najemnine, a kljub temu sem zelo vesela, kadar mi kdo kupi kaj hrane ali pripomočke za osebno higieno. Ta mesec me je prijetno presenetila gospa, ki je poleg časopisa zame kupila še par sendvičev. S tem mi je prav polepšala dan, na koncu pa je dodala, da je to storila zaradi mojega nasmeha. Meni namreč, da mora biti človek ne glede na svojo finančno situacijo nasmejan. Zato še enkrat poudarjam pomembnost nasmeha, dobre volje in lepih besed. Gre za zelo pomembne malenkosti, ki nam lahko popravijo ali pokvarijo dan. Pogosto je to še pomembnejše od tega, koliko časopisov se proda in koliko denarja se zasluži. Pa tudi lažje prodajaš, če ti kdo reče kako vzpodbudno besedo in pokaže razumevanje do tvoje situacije. Konec koncev sem prepričana, da bi bil svet lepši in bi bolje funkcioniral, če bi se drug drugemu večkrat nasmejali in bili nasploh prijazni. Morda bi nam to pomagalo rešiti gospodarsko in socialno krizo, v kateri se je znašla cela Evropa. Zato predlagam: nasmeh, nasmeh in še enkrat nasmeh!

Leah

SPOMINI NA VESELI DECEMBER

Bil je hladen decembrski večer na moji stari lokaciji, parkirišču pred Maximarketom, ko pristopi gospod srednjih let, plača parkirnino in mi izroči razliko kovancev v višini 8 €. Seveda se mu lepo zahvalim, on pa me še nekaj časa opazuje pri prodaji, potem me vpraša: »A prodaja časopisa kaj gre?« »Tokrat bolj za silo,« odvrnem, »pa čeprav je veseli december.« »No, potem bom pa vzel enega,« odloči. »Evo, gospod, sveže naštancano – frišni časopis. Vendar ne rabite plačati, saj ste mi prejle dali 8 €.« Gospod se ne pusti motiti, seže v denarnico in doda še bankovec za 50 €: »Tole je pa za vas.« Zahvalim se mu iz dna srca ter nadaljujem z delom. Gospod stopi po svojega jeklenega konjička, se odpelje čez rampo in me ponovno pokliče k avtomobilu, saj mi želi dati še bankovec za 50 €. Seveda mi je že zelo nerodno, ampak gospod je odločen: »Če ne vzameš teh 50 €, ti bom vzel prejšnje, OK?!« »Gospod, najlepša hvala, prav res!« Ja, tako sem od gospoda iz Primorske dobil 108 € za en sam izvod Kraljev ulice.

Ersad Mujić - Ero

NENADNA SREČA

Po dolgem času sem se odločil cel dan prodajati na Prešercu, pri tem pa opazil, da je ljudi v primerjavi z lanskim letom precej manj. Nekoliko sem že obupoval, ko je končno prineslo mimo nekega poba. Odločil se je, da bo kupil časopis, imel pa je le bankovec za 20 €. Oba sva bila brez drobiža, zato se je odločil da mi izvod plača kar z omenjeno vsoto. Takoj mi je polepšal dan in dal voljo za naprej.

Dare M.

Dogodki:

NA OBISKU PRI KRALJIH ULICE

Na martinovo ali praznik sv. Martina se danes mnogi veselijo vina in gosi za večerjo. Malokdo pa še ve, zakaj sploh praznujemo ta praznik in česa se v tem času še posebej spomnimo. Praznik sv. Martina je predvsem praznik dobrote in nesebične medsebojne pomoči.

Dobrota. Obrabljena beseda, predvsem pa jo je danes v pristni obliki v našem vsakdanu težko najti. Pokaže se v najtežjih trenutkih, kot so npr. naravne nesreče. Takrat ljudje ne razmišljamo preveč, ampak priskočimo na pomoč, kjer je to potrebno. A dobrota kljub temu živi med nami, je v nas, samo prebuditi jo je treba. To pa je v svetu, kjer vsakdo misli samo nase ali kvečjemu še na svoje bližnje, težko.

Na Waldorfski šoli Ljubljana vsako leto cela šola praznuje martinovo. Takrat se z otroki spomnimo mnogih, ki so osamljeni, zapostavljeni, potisnjeni na rob družbe ... Takrat jih obiščemo, se z njimi družimo, izdelujemo božične okraske, jim kaj zapojemo ali zaigramo.

014
KRALJI
ULICE



foto: MG

Z devetošolci smo letos obiskali Kralje ulice. Želeli smo jih spoznati in tudi na ta način razbijati predsodke, se z njimi družiti in v času njihovih ustvarjalnih delavnic z njimi izdelovati okraske. Skupaj smo izdelovali prosojne barvne zvezdice za na okna in snežinke iz papirja, ki sedaj krasijo njihove prostore. Malo nam je bilo žal, da smo spoznali samo nekaj ljudi in da jih na delavnice ni prišlo več. A tisti, ki so prišli, so nam polepšali čas, ki smo ga preživeli z njimi. Na koncu smo bili vsi zadovoljni.

Hvala vsem, ki ste nas tako toplo sprejeli, da smo se res počutili dobrodošle.

Katja Koželj, razredničarka 9. razreda

MI, OTROCI Z WALDORFSKE ŠOLE

Vedno sem mislil, da imam dobro izobrazbo, da sem razgledan, svetovljan, da sem osvojil svetopisemski nauk, da sem obiskoval dobro OŠ, gimnazijo in fakulteto ter bil deležen vseh drugih institucionalnih in neinstitucionalnih vrednot. V četrtek, 13. 11. 2014, smo Kralji na likovni delavnici združili moči z dvanajstimi učenci devetega razreda pod mentorstvom njihove profesorice Katje. Vsebinska zamisel je bila njihova, in sicer kako na preprost in učinkovit način okrasiti notranjost za bližajoče se praznike. Vse, kar smo potrebovali, so bili manjši kosi raznobarnega papirja, škarjice, nekaj nitk in selotejp. Postopek izdelave je bil enostaven. Nekaj pregibov papirja pa »caka-caka« s škarjami, dodatek nitke in izdelek je tu. Sledilo je še obešanje na strop in to je bilo to. Še lepše so bile zvezde na oknih. Bolje kot samo ustvarjanje je bilo – vsaj zame – opazovati sodelovanje, simbiozo med učenci med ustvarjalnim

delom. Profesorice kot da ne bi bilo oz. kot bi bila ena izmed njih. Občudoval sem njihovo komunikacijo, bila je sproščena. Lepa, pravilna, čista slovenščina, ki jo pri tej generaciji težko slišiš. Sam sem bil 15 let profesor in to dobro vem. Seveda tudi med učenci pride do nesoglasij, hvala bogu, saj nismo Severnokorejci. Toda vse to brez dvignjenega glasu, žalitev, samo smiselna artikulacija in govorica telesa in stvar je urejena. Opazil sem, da se ti otroci nimajo za nekaj več, ne izstopajo, se pa zavedajo svojih vrednot. Nisem jih vprašal, ali že kdo kadi, kdo je vegi, kaj berejo, gledajo, poslušajo. Pač pa sem hitro začutil, kako razmišljajo. Malo so podobni meni. O Waldorfski šoli sem že prej nekaj vedel, sedaj pa vem in čutim mnogo več. Ta čas, ki sem ga preživel z njimi, sem se počutil, kot da bi skočil iz kante za smeti in se potopil v neokrnjeno naravo. Za vse je »kriva« evritmija.

Arne



KUHA ULICA, GOBE IN OSNOVE ORIENTACIJE V NARAVI, PODUTIK, 13. 11. 2014



foto: MG

V okviru projekta Kuha ulica sem za potrebe društva Kralji ulice organiziral raziskovalno-nabiralni izlet na Stražni vrh (439 m n. v.), vse to v želji, da se posameznik ali posameznica spozna z užitnimi gobami in seznani z osnovami orientacije v naravi. Vabilo na delavnico smo v preddverju dnevnega centra izobesili 3. 11. 2014, število udeležencev pa je bilo omejeno na dvanajst oseb. Zaradi slabega vremena smo izlet prestavili in izvedli 13. 11. 2014. Kljub pričakovanju velike udeležbe sem se na koncu s kompasom, karto Podutika in košaro na izlet odpravil sam. Prva postaja je bila Mercator v Podutiku, tam sem lociral položaj in izmeril koordinate (azimut) za smer poti, druga postaja pa je bila Stražni vrh. Pot po gozdu me je navdala s tihoto in žalostjo,

saj sem pomislil na to, kaj vse narava doživi in preživi. Drevesa po žledolomu v naravi še vedno ležijo polomljena. Polet so mi dale gobe, ki so se mi prav prijetno nasmihale v različnih barvah, češ, tukaj smo zate, za vas. Tretja lokacija je bila stara cesta v Podutiku (včasih je bila tu rally proga), na koncu pa sem se vrnil na začetek svoje poti – v Podutik. Nabral sem zakonsko dovoljeno količino različnih gob (2 kg), ki sem jih naslednji dan pripravil na društvu.

Gobe so poznali že naši daljni predniki, bodisi kot zdravilo, bodisi kot drogo ali za prehrano. Ljudje so gobe cenili in se jih hkrati bali. Znano je, da jih ne smemo uporabljati v prevelikih količinah in prepogosto, temveč predvsem kot začimbo. Če želimo dober rezultat, vsaka vrsta gob zahteva specifično pripravo. Nabral sem sledeče gobe: rumeni ježek (lat. *Hydnum Repandum*), lešnikovo golobico (lat. *Russula Integra*), kostanjevo polstenko (lat. *Xerocomus Badius*), rdečo polstenko (lat. *Xerocomus Rubellus*) in navadno lisičko (lat. *Cantharellus Cibarius*). V petek sem jih na društvu uporabil kot sestavine za krompirjevo juho z gobami in ajdo. Z veseljem opišem postopek priprave. V velik lonec sem nalil hladno vodo in dodal na kocke narezan krompir, korenje in rumeno repo. Kuha se je pričela. Čebulo sem popražil na Zlatem Gheeju (prečiščenem maslu) na rumeno, dodal gobe, da se je zmes sprostila, ter potem še začimbe in zelišča. Zmes in ajdo sem pridal krompirju in juha je pričela dobivati končno obliko, po dnevnem



foto: MG

centru je prijetno zadišalo. Pri celotni pripravi in pogostitvi mi je pomagala pomočnica Marija, obed se je pričel. V veselje je bilo videti nasmejane obraze in potešene želodce. Z obrokom smo namreč pogostili približno trideset ljudi. Bolj za šalo kot zares dodajam, da smo od nabranih gob vsi preživelci. In to kraljevsko.

Delavnica je skoraj v celoti uspela, skoraj pravim zato, ker sem gobe nabiral sam, vsaj vzorec dela pa ostane za kdaj drugič. Za izvedbo projekta se moram še posebej zahvaliti društvu Kralji ulice, ki me je finančno podprlo pri sestavinah za kulinarichen dogodek in mi nudilo prostor za izvedbo pogostitve. Biološko neoporečen krompir je prispevala domačija Jernejc z Ježice, Zlati Ghee kolega Dušan Mamut, sveža zelišča pa Marko Čipak. Za izposojno kompasa se osebno zahvaljujem MORS, predvsem ge. B. Bernič za zaupanje in podporo. Hvala vsem.

Jože Drol

ŠPORTNI KRALJI

Športni tim Kraljev ulice je po zimski ligi v balonu sodeloval tudi v ligi Forzza, ki se je končala novembra 2014.

Ob sredinih ali četrtkovih večernih urah smo se podili po betonskem igrišču in se družili pred, med in po tekmah. Imeli smo tudi glasno navijaško podporo v neutrudnem Jančiču, ki nas je glasno vzpodbujal ob igrišču. Ni ravno primerljiv z Violami, ampak tudi mi nismo NK Maribor. S tekmovalne plati smo bili sicer spet zadnji, ampak zbrali smo več točk kot v zimski ligi, kar je napredek. Na koncu se moramo vprašati, kaj smo dosegli. Odigrali smo vse tekme, ogrodje ekipe pa smo tvorili Kralji ulice. Mar ni to uspeh? Bilo je tudi nekaj vroče krvi in zamer in bili so nogometaši, ki so hoteli odnehati, a konec koncev smo dosegli namen. Osebno sem veliko pridobil, saj sem prvič vodil ekipo v nogometu. Zato pravim, da smo zmagali!

In kaj si želimo v letu 2015? Spet isto ekipo: Bojana, ki bo vse organiziral, Chrisa, ki bo neumorno izvajal in člane ekipe, ki so in



foto: Mitja Križančič

tudi še bodo kljub vsem težavam redno hodili v balon in na gostovanja, ne smemo pa pozabiti na vse tiste, ki so z vsem skupaj začeli (Majtan, Chris, Davor ...). Zaključimo uspešno in polno 2014 in se športno podajmo v 2015.

Mitja Križančič

Zgodbe o kolesih:

S KOLESOM PO AMERIKI POVSEM BREZ DENARJA, 2., ZADNJI DEL

Sprejmi pomoč

Ne bodite tako ponosni, da ne sprejmete pomoči. Vsi ljudje imamo potrebe. Vsi smo odvisni od skupnosti, ki nas lahko podpre. Vsi smo odvisni od Zemlje, tako glede hrane kot vode in zraka. Le iluzija denarja je tista, ki daje nekaterim občutek, da ne potrebujejo pomoči. Včasih boste jemali in drugič dajali. Osebi, ki vam je pomagala, ne boste vedno mogli vrniti, ampak dokler to dajete naprej, pomagata soustvarjati boljšo skupnost. Res je tudi, da veliko ljudi najde neko poslanstvo/smisel v pomoči drugim in se lahko zgodi, da že zgolj s sprejemom pomoči vrnete uslugo v večji meri, kot se sploh zavedate.

Živi življenje

Res je, včasih sem želel postati milijonar, vse le zato, ker sem mislil, da velika količina denarja prinese svobodo. Vendar sem se kasneje naučil, da te boj za denar spremeni v sužnja. Suženj dolarju, suženj bankovcem, suženj stvarjem ... Najpomembnejše izmed vsega je, da postaneš suženj svojih misli. Kadar je vaša prioriteta služiti denar, ne boste nikoli imeli dovolj. Danes nimam več želje postati milijonar in če se ozrem na svoj moto izpred desetih let, vidim na vrhu svojega seznama nekaj zelo podobnega: »Živeti življenje polno zdravja in sreče.« Večinoma se moji cilji niso spremenili, spremenil se je zgolj način, kako jih doseči. V zadnjih nekaj letih sem doživel več nivojev zdravja in sreče ravno skozi preprosto življenje. Izkazalo se je, da potrebujem za svoj moto zgolj ustrezno hrano, čisto vodo, preprosta oblačila, preprosto zatočišče. In najpomembneje izmed vsega, veliko prijateljev, ljubezni in smisla. Izkušnje v preprostosti so mi dale možnost živeti bolj svobodno, kot bi si lahko kdajkoli predstavljal v svojih mladostniških letih. Zdaj, ko je mojim potrebam zadoščeno, sem življenje posvetil skrbi za zemljo in vsa bitja, ki jo oblikujejo v dom. Kot že omenjeno vas to pisanje verjetno ne bo spravilo na pot brez denarja, mogoče pa vam bo omogočilo potovati ceneje. To je pomembno, ker potovanje ustvarja



foto: osebni arhiv

močna, odprta, iznajdljiva, razumevala in sočutna bitja. Če si želite prakticirati to, kar sem napisal, vam predlagam, da prestopite prag in se podate na enodneveni izlet peš, brez denarja v žepu. Izkusite to, o čemer pišem in pustite doma vse, tako se boste prisiljeni predati trenutku. Verjetno boste občutili lakoto ali vam bo neprijetno. Ampak že to lahko prebudi občutek »živosti«, ki ga niste čutili že od otroštva. Če se kar koli zalomi, bo dom še zmeraj tam in se lahko umaknete vanj. Tudi sam sem začel postopoma.

Rob v svojem blogu piše tudi o davkih, družbenih normah ... Več lahko preberete na njegovem spletnem naslovu www.robgreenfield.tv/travel-america-for-free/ ali pa si ogledate kakega izmed njegovih zanimivih video posnetkov.

Peter Osterveršnik

016
KRALJI
ULICE

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV STARA ROBA, NOVA RABA



Naša ekipa bi se rada zahvalila vsem našim kupcem, podpornikom, prijateljem ..., kratka vsem, ki so leto 2014 preživeli v naši družbi na tak ali drugačen način. Njim in vsem ostalim bi radi zaželeli srečne praznike, vesel božič in srečno novo leto 2015. Poudarek je na sreči. Želimo vam veliko smeha in sreče v življenju, ki nam prinaša tako z dobrimi kot slabimi trenutki. Ne dovolite vašim sanjam umreti, včasih je življenje preprosto. Letošnje podobe odhajajo, prihajajo novi časi in z njimi morda nove ljubezni, izpolnjeno hrepenenje po nečem, komu. Morda pa bodo stare še močnejše. Morda je čas za klišeje kot »Z novim letom ...« ali »Tokrat se s 1. januarjem odrečem ...«, kdo bi vedel? Z nami se veselite majhnih stvari v življenju, ki nas resnično obogatijo. Ulovimo snežinko, preden bo padla na zemljo, s svojimi najdražjimi slikajmo

sončni vzhod, stisnimo se k njim in začutimo bitje njihovega srca navsezgodaj jutraj. Ni težko. Osreči nas lahko že sprehod z našim kužkom v naravo, malo bolj pogumni pa naredite angela v snegu. V letu 2015 se ne bojte biti vi, zvrnite polno čašo samozavesti in se napotite novim dogodivščinam naproti. Spomini so za vedno in če jih želimo žeti, jih moramo gojiti. Ko najdete kak prost trenutek, nas obiščite v trgovini, našem skladišču ali na svetovnem spletu. Naš socialni projekt bomo nadaljevali brez predaha. Morda ste nas srečali na decembrski stojnici pri Zmajskem mostu, morda smo se spoznali v naši posredovalnici ali pač na spletu. Morda se še ne poznamo. Obiščite nas na www.robaraba.si ali na naši FB strani Posredovalnica rabljenih predmetov Stara roba, nova raba, kjer boste morda našli kakšno malenkost zase ali svoje bližnje.



Pri nas nakup izgubi znani prizvok potrošništva, saj so vsa sredstva, ki zažvenketajo v naši blagajni, namenjena zaposlovanju brezdomnih in ostalih socialno izključenih oseb. Sreče je dovolj za vse, če smo srečni sami. Tudi v letu 2015 nas boste našli tam, kjer je življenje potovanje od »jaz« do »mi«. SREEEEČNO!!!

Jean Nikolić



foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

O (NE)SREČI

biba.koper@gmail.com

Prav pred kratkim sta me ustavili dve študentki, redni odjemalki našega časopisa, ki zelo radi prebirata Sol & Koper. V en glas sta mi začeli zatrjevati, da imata kolumno blazno radi, saj ju mnogokrat spomnim na stvari, o katerih sicer ne razmišljata ali pa jih imata nekako za samoumevne. Vprašala sem ju, če imata kak predlog za naslednjo številko, na kar sta dodali, da bi bilo fino, če bi »kakšno rekla« na temo želja. Želje so nekako najmočnejše ravno v decembrskem času in takoj po praznikih, tako pravita. Najprej sem pomislila, da tema ni ravno lahka, potem pa so me do odgovora, kot se največkrat zgodi, popeljali čisto nevede prav obiskovalci dnevnega centra. V pogovoru z njimi nemalokrat ugledam zadeve v čisto novi luči in velikokrat se mi stvari izkristalizirajo, dobijo popoln pomen, dobijo smisel.

Ponovno smo tam. Na začetku. Nekaj dni bo potrebnih, da se navadimo vpisovati novo letnico. Nekaj dni bo trajalo, da se pričnemo zavedati, da je treba nekatere stvari in zadeve v življenju obdržati, ker so se izkazale za dobre ali uspešne. Kar nekaj pa bo zagotovo takih, ki jih bomo morali na tak ali drugačen način odvreči iz vsakdana, ker nam škodijo ali zaradi njih ne moremo biti srečni in uspešni. Najbolj pogoste obljube v tem času so, da bomo prenehali kaditi, zmanjšali bomo pitje alkohola, poskušali bomo več časa preživeti z osebami, ki so nam blizu, pričeli bolj zdravo jesti, bolj zdravo živeti, veliko manj bomo zapravljali ... Tovrstne obljube in to vajo ponavadi ponavljamo iz leta v leto. Včasih nam kako celo uspe izpeljati. Sama alkohola ne maram, se pa najdem v ostalih zaobljubah. Nič ne de, če nismo vedno v celoti izpeljali vsega. Če bi že prvič izpolnili vse obljube, ne bi imeli kaj početi naslednjega januarja. Ravno želje so tiste, ki nas največkrat ovirajo v sreči. Težko je biti srečen, če ves čas hrepeniš po nečem, česar nimaš ali ne zmoreš. A želeli si je tako človeško. Začne se z majhnimi željami, ki z leti postajajo vedno večje. Ko smo majhni, so naše želje precej lahko izvedljive; lizika, igračka, risanka, pobarvanka, kolo ... Nato pa želje naenkrat postanejo vse težje dosegljive. Se tega sploh zavedamo, kadar si po tistem pričnemo želeli raznih reči? Ker živim v majhnem stanovanju, se mi zdi popolnoma normalno, da si želim večjega. Toda kaj ta želja predstavlja zame v resnici? Največkrat razočaranje. Ta trenutek nisem v stanju priskrbeti večjega doma zase in otroka. Gotovo bolj redko pomislim na drugo stran svojega hrepenenja. Kaj bi se zgodilo, ko bi enkrat dejansko zaživela na večji kvadraturi? Skoraj zagotovo bi se pojavila nova želja, ki bi se mi tisti trenutek zdela enako pomembna, enako legitimna. Seveda je popolnoma pravilno, da stremimo k večjemu in boljšemu, vendar ne smemo zapasti v spiralo, kjer želja prične usmerjati tok naših misli tako, da nas v celoti prevzame. Vsak dan, ko odidem na delo v dnevni center, si po tistem rečem, kako sem lahko pravzaprav vesela. Vsako jutro namreč skuham kavo za cel kup ljudi, ki strehe nad glavo enostavno nimajo. Ne majhne, ne velike, ne tople, ne polne družinskih članov ali vsaj sorodnikov. Ko sem na silvestrovo doma, na varnem in v topli postelji, gledala film in pila toplo čokolado, so naši fantje in dekleta praznovali zunaj. Pa ne zgolj zato, ker radi žurajo in je fajn pričakati novo leto na prostem, kjer veliko dogaja, pač pa zato, ker nimajo druge izbire in so ob poznih urah, ko so ljudje s praznovanja odhajali domov, oni pričeli razmišljati, kje bodo



ledeno jutro dočakali tokrat. V zapuščenem avtu, na pol podrti stavbi, v kletnih prostorih bloka in če imajo ogromno srečo v nočnem zavetišču za brezdomne. Zato me kaj hitro razmišljanje odnese drugam, tja, kjer je moj občutek za srečo veliko bolj hvaležne narave. Babi me je vedno učila, naj bom hvaležna za najmanjšo stvar, sicer tistih res velikih in pomembnih sploh ne bom opazila, kadar se mi bodo dogodile. Pravila je, da je ta svet urejen nekako tako, da nam veselje pošlje ravno toliko, kolikor zmoremo »nositi«, in ravno ob pravem času. Njene besede globoko cenim in mislim, da imajo velik pomen. Pa vendar se mi včasih po rebrih in direktno v srce prikrade misel, kdaj bo tisti pravi čas nastopil zame. Zapeče ko pelin in zaskeli globoko v rano. A ne traja dolgo. Če si vzgojen na določen način, vedno pomisliš, da bi lahko bilo še huje. Mnogokrat te ta misel hitro popelje v realnost, kjer se majhno stanovanje nenadoma ne zdi več tako nemogoče. Pravzaprav je tok naših misli precej smešen postopek. Vse tiste puhlice: »na pol poln – na pol prazen kozarec«, »kar te ne ubije, te naredi močnejšega« in podobne, postanejo v teh trenutkih še kako pomembne. Največkrat nas rešijo primeža depresije in nejevolje.

Duu z Radia Študent bi se rada zahvalila za obisk v našem dnevnem centru. »Klopca pod svobodnim soncem« in mojstra mikrofona Rok in Andrej sta nas prav prijetno razveselila in podružili smo se ter naredili nekaj manj ali bolj uspešnih posnetkov, ki jih bosta zagotovo zmontirala v še eno zanimivo popotovanje na valovih ereša.

Za konec pa še ena puhlica: »Novo leto – novo upanje!« In prav je tako. Da upamo, namreč. Da ne izgubimo volje, da ne postanemo apatični. Nekje, nekoč, za tremi ovinki nas čaka tista tako opevana sreča. Jo bomo prepoznali?

Srečno želim vsem, ki na tak ali drugačen način podpirate naš časopis. V Kopru in projektu PLOB dobimo z januarjem nove izkaznice, zato bodite kupci in kupke pozorni na spremembo, ki bo krasila oblačila naših prodajalcev in prodajalk.

Vaša Biba

INTERVJU: VILI KOVAČIČ (ODBOR 2014), 2. DEL

Ali je Slovenija po vašem mnenju socialna država?

Slovenija je invalidno socialna država. Socialni transferi pomenijo odvisnost posameznika od aktualne državne oblasti, zato se zavzemam za brezpogojni UTD – univerzalni temeljni dohodek, ki bi ga dobil vsak. Za začetek bi ga lahko uvedli za novinarje, ki so najbolj ogrožena poklicna skupina v državi. Zato imamo premalo neodvisnih medijev. To bi bilo uresničljivo takoj, UTD kot ideja za vse pa je po mojem še preuranjena. Ko bi imeli medije, ki bi bili temu naklonjeni, bi bila zadeva že lažje izvedljiva. Pred letom sem napisal razpravo »Kdor ne dela, naj vsaj je«, česar seveda ne gre jemati dobesedno in takoj, ampak postopno. Nekje pa je treba začeti – najprej pri najbolj rizičnih skupinah!

V kakšni/kako socialni državi si želite živeti?

Kot primer bi navedel Dansko, kjer si hitro odpuščen, vendar zelo hitro dobiš delo. To omogoča večje zadovoljstvo v poklicu in delu. Najhujša antisociala je brezposelnost ali neustrezna zaposlenost. Mnogo ljudi je zgrešilo poklic, zato bi morali nameniti mnogo več državnega denarja za prekvalifikacije.

Ste seznanjeni s problemom brezdomstva pri nas, je le-to opazno?

Sem le delno seznanjen. Mislim, da je to tudi psihosocialni problem, zelo je pogojen s slabimi odnosi v slovenskih družinah, v katerih vloge in bremena niso primerno porazdeljena. Je pa tudi posledica vzgojnega in izobraževalnega sistema, ki ni naravnana na vzgojo za vrednote, ampak zgolj na kopičenje podatkov, ki najstnikov ne usposobijo za samostojno življenje. Prav nasprotno!

Socialno ogroženih je vedno več. Kakšno vlogo so pri tem imeli tako imenovani tajkuni?

Zelo veliko! Sicer pa je tukaj po sredi človeški pohlep, ki ga vlade niso znale, niso upale ali hotele omejiti. Tajkuni so mnogo firm finančno spravili na kolena, da bi poplačali najete kredite, da bi postali lastniki. Tako je prišlo do številnih stečajev in izgube



foto: Jean Nikolić

delovnih mest. Mnogo denarja je v davčnih oazah, vendar ne vidim politične volje, da bi ga dobili nazaj.

Jean Nikolić

INTERVJU: LUKA MESEC - INICIATIVA ZA DEMOKRATIČNI SOCIALIZEM

Tokrat sem se odločil pred mikrofonom povabiti vidnega člana Združene leve, poslanca Luko Meseca (Iniciativa za demokratični socializem), ki je z nami delil svoj pogled na Slovenijo.

Kdo je Luka Mesec?

Luka Mesec je aktivist, bivši prekerni delavec in študent, ki je preko noči postal poslanec.

Zakaj ime demokratični socializem, v ZDA bi ga brez dvoma označili kot paradoks?

Ne gre za paradoks. Socialistična gibanja so bila skozi stoletja vedno na čelu demokratičnih sprememb. Pojma »demokracija« in »socializem« sta bila neločljivo povezana vse do Stalinovega prevzema oblasti. Ta je botroval

desetletjem stalinističnih realsocializmov, ki so bili avtoritarni in enopartijski. Zavedamo se, da delamo na pogorišču avtoritarnih socializmov, zato smo s pridevnikom »demokratični« želeli zgolj poudariti, da ne mislimo ponavljati napak starih, avtoritarnih socializmov in da gradimo novo zgodbo za 21. stoletje. **Kolikšen je manevrski prostor novince ob vstopu na politično prizorišče, imate kaj moči?**

Zaenkrat ne veliko, smo pa z vstopom v parlament vsaj delno uspeli razširiti javni prostor, da lahko odpiramo lahko nove teme ter razbijamo enoumje. Na ideološki in javno politični ravni je že to veliko. Problemiziramo lahko javne reze, brezposelnost, podeljevanje odpustkov bogatim, politiko EU... ter

sprožamo razna parlamentarna vprašanja. Čez sito nam je uspelo spraviti postopek za priznanje Palestine in sprožiti parlamentarno preiskavo TEŠa. Pridobili bomo tudi potrebne poslanske izkušnje za prihodnost.

Kaj vas je najbolj šokiralo ob vstopu v parlament?

To, kar je zadnjič rekla ena od parlamentark med sejo Državnega zbora na hodniku »saj vsi vemo, da je to teater«. Torej, najbolj me je presenetila banalnost visoke politike.

Kaj bi bili po vašem mnenju najpomembnejši ukrepi za zmanjševanje brezposelnosti?

Morali bi prenehati z varčevanjem in z javnimi sredstvi zagotoviti investicije, ki bi ustvarile nova delovna mesta. Država

bi si morala izbrati panoge v katere želi vlagati in s tem strateško zastaviti svoj razvoj. V Sloveniji imamo 120.000 brezposelnih, vlada pa v veliki meri stavi na samozaposlovanje. Mačehovska politika države velevala: »če si brezposelen si odpri s.p.«. S tem politiki in gospodarstveniki prelagajo odgovornost na pleča posameznika. Vsi ne moremo imeti s.p.-ja, kaj bomo prodajali in kdo bo od nas kupoval jih ne zanima. Logiko je potrebno obrniti in se vprašati o družbeni odgovornosti za brezposlenost. **Kakšno je vaše mnenje o sindikatih?** Vidim jih pozitivno. Mislim, da so nujna institucija za obrambo delavskih pravic. Res pa je, da so se v zadnjih letih preveč vključili v sistem in se premalo gibljejo izven njega. Delujejo preveč komformistično in ne uspejo najbolje ujeti koraka s časom. Njihovi nasprotniki so si trg delovne sile podjarmili in marsikdo več ne najde zaslombe v njih. Skupaj s sindikati je treba redefinirati razredni boj.

Kaj je bila največja napaka tedanje vlade ob vstopu v monetarni sistem EU, glede na to, da se je skupni zunanji dolg od prevzema evra v nekaj letih povzpел na celih 10 milijard?

Morali bi upoštevati izkušnje drugih držav ob vstopu v EU in njen monetarni sistem (EMU). Iz napak Grčije, Italije, Španije itn. bi se lahko marsikaj naučili, saj bi videli, da je po vstopu v EMU povsod prišlo do velikega zadolževanje zasebnega sektorja in pregrevanja gospodarstev. Država pri nas tega seveda ni hotela videti in je po vstopu ponovila njihove napake. Sama je celo spodbujala zadolževanje in s tem še bolj pregrevala gospodarstvo, kar se ni moglo končati drugače kot z zlomom. Poleg tega je Janševa vlada to izkoristila za t.i. drugi val privatizacije. Spodbujala je tajkunske prevzeme podjetij. Njihov politični cilj te poteze je bil politično moč preslikati v ekonomsko in si zgraditi svojo gospodarsko elito, zaradi česar smo na koncu vsi plačali visoko cen. Zaradi takih politik je mnogo podjetij zabredlo v težave, zdaj med krizo, ki se je zakuhala v zasebnem sektorju, pa jih mora z zadolževanjem reševati država, torej vsi državljani.

Koliko ste osebno seznanjeni s problemom brezdomstva?

Moram priznati, da se s tem področjem šele začenjam ukvarjati. V Združeni levici in poslanski skupini intenzivno iščemo odgovore na konkretna vprašanja, konkretne socialne stiske in vprašanje brezdomstva in revščine sta visoko na naši prioritetni listi. Trenutno



foto: osebni arhiv

razmišljamo, na kakšen način bi lahko po zgledu Hrvaške odpisali dolgove revnim. **Zakaj se je socialna pomoč prelevila v dolgoročni kredit? Kako je lahko prišlo do tega?**

Paradokso je, da je to pri nas uvedla socialdemokratska vlada, ki naj bi sicer po definiciji stala na strani revnih in delavstva. To pošastno institucijo socialnih kreditov poznamo v VB in ZDA, kjer vemo, da je kapitalizem bolj krut, kakor na celinski Evropi. Nezaslišano je, da najrevnejši sloj ne dobi podpore od matične države, temveč ga ta obremenjuje s kreditom. To je potrebno čimprej odpraviti, socialno ogroženemu sloju prebivalstva moramo dati možnost, da se postavi na lastne noge.

Kakšna je vaša predstava utopične države?

Polna zaposlenost, delovni dan bi bil bistveno krajši kot je danes, proizvajali bi za zadovoljevanje družbenih potreb in ne za dobiček, vsem bi omogočili dostojen življenjski standard, proizvodnjo bi usmerili v dobrobit ljudstva. Vsi bi bili toplo oblečeni, ceste bi bile urejene, izključenih in revnih prebivalcev ne bi bilo, hkrati pa bi uživali visoko stopnjo demokracije. Delodajalca in delavca ne bi bilo, podjetja bi vodili kolektivi zaposlenih, ki bi delali štiri dni na teden, peti dan pa bi načrtovali naslednji delovni teden. Recimo, da bi bila to socialistična demokracija.

Poznate časopis Kralji ulice in njegov namen?

Poznam. Socialna podjetja so postala nadomestek socialne države, ki se umika in prepušča organizacijo socialno izključenih v njihove roke. Skozi socialno podjetništvo se razne ciljne skupine samoorganizirajo in tako rešujejo njihov eksistenčni položaj ter ohranjajo njihovo dostojanstvo. Projekt Kralji ulice podpiram, tudi časopis večkrat kupim pri uličnih prodajalcih v Ljubljani. Država bi

vsekakor morala bolj podpreti socialna podjetja, a hkrati zavzeti bistveno bolj aktivno vlogo pri preprečevanju revščine in brezdomstva.

Razložite nam laikom zgodbo pravnomočno obsojenega in zaprtega poslanca JJ, ki mu je bil mandat odvzet, a se mu je vendarle uspelo vrniti v poslanske klopi?

Tehnična plat tega je, da je JJ še vedno pravnomočno obsojen in ni izpuščen iz zapora (Intervju je bil izveden prej - op. uredništva). Zakon o poslancih pravi (9. člen op.a.), obsojenci na zaporno kazen daljšo od šestih mesecev ne morejo opravljati poslanske funkcije. Njegovi zagovorniki pa trdijo, da je bil med izvolitvijo na poslansko funkcijo že zaprt in zato zanj ta zakon ne velja. V državnem zboru smo tako interpretacijo izpodbijali in septembra smo izglasovali, da mu mandat preneha. JJ se je na to odločitev JJ pritožil na ustavno sodišče, ki je odločilo, da je potrebno natančneje preučiti primer in začasno suspendiralo odločitev DZ o zamrznitvi mandata. JJ se je zato lahko začasno vrnil v poslanske klopi, dokler se stvari ne razjasnijo. Politična plat tega pa je, da zakoni niso objektivni, vedno so predmet interpretacije in političnega boja. Trenutno politično razmerje moči v DZ pravi, naj JJ mandat preneha, politično razmerje moči na ustavnem sodišču pa je odraz mandata, v katerem je sodnike imenovala desnica in ti sodniki so seveda bistveno bolj na Janševi strani. Preprosto gre v celi zadevi po domače rečeno za politično »dribljanje«.

Bi morda še sam kaj dodal?

Dodal bi, da ne smemo obupati. Svetovni red, kakršnega poznamo, se je skrhal in to bi morali priložnost, da si izborimo boljšo družbo v kateri bi vsakdo dobil svoj prostor pod soncem.

Jean Nikolić



foto: osebni arhiv

Gostujoči kolumnist:
Dario Zadnikar

ČAS SPREOBURNJENJA

020
KRALJI
ULICE

Ljudje zime nekoč gotovo niso dojemali kot radosti poln čas. V naši geografski širini je začela narava umirati v jesenskih barvah, in tema je vedno bolj izrivala dan. Tema in noč sta bili v domišljiji povezani s svetom mrtvih, z duhovi in demoni. Ne zgolj to, da so pičle shrambe in mraz grozili s smrtjo, grozilo je tudi to, da bo svet mrtvih vdrl med žive. Ljudje so se tiščali ob ognju in šele nekje proti pomladi, ko je bilo jasno, da se daljša dan in mraz popušča, so se opogumili in nadeli bojno opravo ter v divjem pustnem praznovanju pregnali še zadnje demone v onostranstvo mrtvih.

Nekatera ljudstva, tako kot na primer Azteki, so bila dobesedno obsedena s strahom, da sonce ne bo vstalo. Prelivali so kri žrtev, da bi nahranili bogove in ohranili luč, pa četudi so živeli v krajih, kjer je sonca na pretek. So pa njihovi predniki, v času ledene dobe, ko sta mraz in smrt združila celine, prišli z arktičnega severa, tako da jim ne gre zameriti njihovega strahu pred večno temo in hladom.

Južneje, v Mezopotamiji in Srednji Ameriki, je bila naravna menjava letnih časov manj opazna. Sumeri na enem koncu in Maji na drugem so iz gibanja zvezd, Lune in sonca razbrali nespremenljiv krožni ritem časa. Tudi to, da se dan daljša že po zimskem solsticiju, konec meseca, ki mu po rimsko pravimo deseti oz. december, čeprav ga štejejo za dvanajstega.

Življenjska moč začne torej vnovič rasti že tedaj, ko je bilo starodavna ljudstva najbolj strah. Že res, da je tema in mraz, a z vsakim dnem je od tega astronomskega trenutka dalje upravičeno večje upanje v preživetje. Tudi Keltom, ki so se dobro spoznali na gibanje zvezd, pred njimi pa neznanim ljudstvom, ki so po Evropi postavljali megalite, je bilo nedvomno znano to dejstvo o vnovičnem rojstvu dneva na severni polobli. Kdo ve, kakšne bogove so častili in kakšna praznovanja so si zamislili!

Pozneje so si ljudstva izmenjala in izmešala pripovedi in recepte za preživetje obdobja teme. Na neki točki je bilo vladarjem dovolj množice teh zgodb in so v četrtem stoletju, po Konstantinu, najprej oznanili versko toleranco, prekinili s preganjanjem kristjanov ter prilagodili krščanstvo tako, da je lahko postalo državna religija. S tem so si obetali enotnost cesarstva, ki so ga razdirale notranje in zunanje grožnje. Motive drugih religij so zliili v bolj ali manj enotno zgodbo krščanstva. Med množico svetnikov in njihovih datumov prepoznamo poganske bogove, za svetnike so bile oklicane ne samo žrtve protikrščanskega preganjanja, v neki perverzni logiki, ki je v zgodovini ne manjka, so bile tudi žrtve krščanske nestrpnosti prekvalificirane v krščanske mučenike. In kult egipčanske Izis, tako razširjene v rimskem cesarstvu, v podobi matere, ki doji Horsa, v petem stoletju postane kult doječe Marije z Jezusom.



foto: Žigažaga

Resnično krščanski prazniki so najbrž zgolj velikonočni, ker sovpadajo s pripovedjo Novega testamenta. Pa tudi ta pripoved o vstajenju se ne more ogniti svojih poganskih motivov. Tudi Dioniz vstane od mrtvih. Božični čas je izvirno trenutek zimskega solsticija, ko se obeta rojstvo novega leta. Krščanska cerkev zato določi ta magično-astronomski čas za rojstni dan svojega preroka.

Kristjanom ne moremo očitati, da častijo datume svojih sovražnikov. Ta datum so nadgradili s svojimi vsebinami in vrednotami. Te vrednote niso zgolj teološke, so tudi preprosto človeške, zato se z njimi zlahka vsi poistovetimo. Sočutje, ljubezen, mir in druženje skupnosti, v kateri odmeva starodavno tiščenje rodu ob ognju, in ne nekakšna patriarhalna družina, so vrednote, ki so občečloveške in na katerih krščanstvo le participira. Ta soudeležba ni bila vedno iskrena in namesto ljubezni so gorele grmade. Kljub temu zasluge krščanstva, pa tudi drugih religij, presojamo po njihovem prispevku k uveljavljanju teh norm človečnosti. In teh, ne glede na vse, vendarle ni malo. In grehe si lahko odpustijo, če jih ne mislijo ponoviti. V tem upanju lahko sobivamo. Pa ne mislim samo na premagovanje zločinov, ki so izhajali iz verske nestrpnosti, ampak tudi vseh drugih, tudi političnih, spolnih, umetnostnih, športnih, osebnih ... Vem, sliši se naivno. Pa saj je to čas, namenjen otrokom, ki verjamejo v Miklavža, Božička, dedka Mraza in vse ostale bolj ali manj pravljične iluzije. Skrbi me preprosto to, da je to le še ena priložnost, da se zlo skrije za redkimi trenutki dobrotelčnosti. Altruizem kot oblika egoizma. Ko bogatini vržejo drobtinice revnim, ki so jih oropali. In vse mitološke naplavine, ki so se usedle na zimski solsticij, danes prekriva nov fanatizem. Ljudje, individualizirani v medsebojni konkurenci, družinski člani, ki se poznajo le površno, ker nimajo časa niti znanja in volje za pogovor, se srečajo v najdaljši noči, osvetljeni s pisanimi lučkami in reklamami. Vladajoča vera (v denar in ne Jezusa) vse odnose med ljudmi spremeni v postvarela razmerja, tako da svojo srečo in naklonjenost lahko izrazijo le z izmenjavo stvari. Obdarovanje postane učna ura, velika maša potrošništva. Tisti, ki nimajo nič, tudi te navidezne družine ne, in jim je ostala le ulica, jim v srcu pogosto tli upanje, ki je resničnejše. Torej ne gre za to, da se jih spomnimo, temveč za to, da oni ne izgubijo upanja v naše spreobrnjenje.

PRAVZAPRAV NE RABIMO EVROPSKEGA KOMISARJA, SAMO POŠTARJA, KI BO NOSIL DIREKTIVE IZ BRUSLJA.

Marečare in Žigažaga:

KRALJ IN KRALJ

VELIKI KRALJ MAREČARE

STARO ODHAJA, NOVO PRIHAJA.
VSE SE VRTI OKROG.
MALI, SI ZRAVEN?
SI OPOGUMIL SVOJO JEZO?
PRESTAVI V DRUGO.
LAŽJE BOŠ DIHAL.
KUP VPRAŠANJ IMAM ZATE.
IN BOJAZEN TE VPRAŠAT.
NAJINA OBČUTLJIVOST, NAJIN PROPAD.
INTENZIVNA VAJA SLEDI.
NAPREDEK ZAGOTOVLJEN.

MALI KRALJ ŽIGAŽAGA

KEKEC NOVIH ENERGIJ,
NOVIH VALOV IN RAZSEŽNOSTI.
TA SE BOGATI, HROMI
IN VSILJUJE,
JEZA VANJ PA PLUJE,
V POSTELJI ČEVLJE SI OBUJE,
KO SE VSTANE, PA SEZUJE.
KAVO SI PRIPRAVI
IN POTEZO HITRO IZSTRELI,
D4, POTEM PA ČAKA,
ČAKA IN SE NAČAKA.



Saraja

Kraljevi recenzor:

50 OD TENKOV NJIVE, SITI TEATER, 26. 11. 2014

Boštjan Gorenc - Pižama nas je v duhovitem slogu stand upa, katerega mojster zanesljivo je, z inteligentnim humorjem popeljal skozi slovensko sceno – takšno in drugačno, pri čemer je bila jasna izpostavljena t. i. mentaliteta njive. Intro je prepustil kar kolegu Tomažu Stanovniku, ki je publiko primerno ogrel s svojimi učiteljskimi prigodami in modernim pedagoškim izrazoslovjem, kar je začinil še s komičnimi podobami iz osebnega življenja. Komik, ki nastopa prvi, potegne ta kratko, je bridko ugotovil, saj je v njegovi domeni, da ustvari določeno razpoloženje, primerno pripravljenost in sodelovanje, vse zasluge in čast pa gredo glavnemu. Ta pojav je čustveno primerjal s predigro – on je tisti, ki se trudi z ogrevanjem, »nategne« pa nas nekdo drug. Intenzivni šov pa se je ob nastopu Pižame šele začel. Naslov, ki ga je nadel predstavi, kajpada napeljuje na erotično »uspešnico« 50 odtenkov sive, čeprav se je že takoj na začetku pošalil, da so gledalci, ki so pričakovali erotični šov, v zmoti, kar takisto velja za študente Biotehniške fakultete, ki so se morda nadejali stanovskega srečanja. Vsekakor je v nadaljevanju podolgem in počez preseciral vse slovensko. Izpostavil je naše posebnosti in

komplekse, ukvarjal se je z narečji in njihovimi posebnostmi, ter za nameček s pomanjkanjem sočnih kletvic. Ker res: »bes te plentaj« ali »vrag te pocitraj,« kako naj boš na ta način prepričljivo jezen? In naša literatura? Za primerjavo je vzel Hamleta in Ojdira v odnosu do Skodelice kave. V prvih dveh primerih gre za krute zaplete (od umora, očetomora do incesta, ni, da ni), zaradi katerih je protagonist logično »v bedu«, Cankar pa bi enkrat le pil kavo, drugič je pa ne bi. Ali Kosovel, ki po burnem večeru v Gavioliju z veliko vsebnostjo droge zapiše: »Vse je ekstaza smrti.« :-) Poigral se je z znanimi Slovenci s političnega podija, iz športa in estrade in tudi na svoj račun. Kar je kvaliteta pravega komika. Skratka, Pižama se je izkazal, resnici na ljubo so bila taka tudi pričakovanja. Večer poln humorja je terjal koncentracijo, če si seveda želel ali zmoget vsrkati vse plasti njegovega humorja. Ogled priporočam, saj je njegova inačica *odtenkov* bistveno kvalitetnejša.

MG

NORA GREGOR - SKRITI KONTINENT SPOMINA, SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

Predstava Slovenskega mladinskega gledališča v režiji Nade Bric je nadvse domiselna kombinacija dramske igre in filma, ki nam je ponujena v trojezični opciji, opremljena je namreč z italijanskimi in nemškimi podnapisi. To v bistvu ni naključje, saj gre za mednarodno koprodukcijo štirih partnerskih gledališč (SMG, SNG Nova Gorica, Schauspielhaus Graz in Stalnega gledališča Furlanije - Julijske krajine (iz Trsta). Nora Gregor je namreč živila in delala na gledaliških podijih vseh omenjenih držav. Drama nam vzporedno razkriva dve zgodbi, ki sta med seboj v bistvu prepleteni. Prva je zgodba mladega avtorja, ki se odloči, da bo napisal biografijo Nore Gregor, druga pa biografija mednarodno uveljavljene gledališke in filmske igralka iz Gorice, o kateri se je avtor namenil pisati.

Večina njenega življenja je umeščena v viharne čase med obema svetovnjima vojnoma, nič manj viharno pa ni njeno življenje. Kljub uspehu v karieri ji na osebnem področju niso bile prihranjene premnoge preizkušnje, ki so jo na koncu čustveno dotokle. Drama se poleg osnovne zgodbe subtilno dotakne pomembnih življenjskih



foto: David Verlić

vprašanj – pomena ljubezni in pripadnosti, svojih korenin, pa tudi prioritet, ki si jih posameznik v življenju določa.

MG

TRIGGERFINGER, 18. 11. 2014, CVETLIČARNA, LJUBLJANA

Triggerfinger, slovit trio iz Belgije, je Ljubljano obiskal v okviru evropske turnee ob predstavitvi svežega albuma *By Absence of the Sun*, ki so ga posneli v Los Angelesu. Bend je nastal leta 1998, člani pa so Ruben Block (kitara, vokal), Paul Van Bruystegem (bas kitarist) in Mario Grossens (bobni). Veljajo za najglasnejšo skupino v Antwerpnu in za take so se izkazali tudi v Ljubljani. Trio se je dolga leta izpopolnjeval po nastopih v evropskih klubih, po festivalskih in koncertnih odrih ter izoblikoval specifičen koncertni zvok. Njihovi najbolj znani skladbi sta *I Follow Rivers*, švedske indie pop pevke Lykke Li, in *All Night Long*, obe so na koncertu tudi odigrali. S pesmijo *I*

Follow Rivers so posegli po prvih mestih na belgijskih in nizozemskih glasbenih lestvicah, kmalu pa je ta postala velika uspešnica tudi drugod po Evropi, vključno s Slovenijo. Po tem so prejeli kup nagrad in lani nastopili kot predskupina Rolling Stonesov v Hyde Parku v Londonu na festivalu *Bardclaycard Summer Time*. Pred in v dvorani je bilo zelo živahno, kljub temu da je bilo obiskovalcev malo manj kot ponavadi. Parter je bil sicer poln, ampak ne tudi prepoln, galerija oz. balkon pa je bil zaradi nizke udeležbe poslušalcev zaprt, tako da je bilo občinstvo ob udobnem poslušanju deležno pravega užitka. Antwerpenčani so vse svoje dosedanje



foto: MareČare

izkušnje in koncert v Cvetličarni izpeljali do konca brez napak in v točnem ritmu. Bobnar je na sredini koncerta prevzel palčke v svoje roke in odigral odlično solo performans. Člani benda so bili posebni in obenem preprosti. Za moj okus malček preglasno, toda to pa je že posebnost tonskega tehnika.

MareČare

25. LIFFE

V Ljubljani se je med 12. in 23. 11. 2014 odvijal najbolj obiskovan filmski festival pri nas - Liffe, ki beleži častitljivo obletnico: četrto stoletja. Vsako leto je prodanih cca 40 tisoč kart. Festival se je letos predstavil s 120 filmi različnih državnih porekel, novinarska akreditacija, ki sem jo dobil, pa je vsebovala 5 kart po prosti izbiri.

Med drugim sem si ogledal film *Nikogaršnji otrok* (v originalu *Ničije dete*) režiserja Vuka Ršumovića, ki je nastal v letu 2014. Film je sicer srbsko-hrvaška koprodukcija in je nastal po resnični zgodbi. Lovci sledijo srnam in neke sredi gozda nepričakovano najdejo dečka, živečega med volkovi. Spravijo ga v civilizirano družbo, naučijo hoditi, govoriti in jesti s priborom. Deček sprva vsako hrano s krožnika zmeče na tla in je na vseh štirih. Kadar se počuti ogroženega, na ljudi renči in laja. Prikazuje se ga kot popolnoma družbeno neprilagojenega. Njegovi starši niso znani, zato mu dodelijo izmišljeno identiteto. Postane Haris in se vključi v šolski sistem. Počasi se socializira in naveže prijateljske stike. Ko pa se začne vojna, mu, kot vsem



foto: arhiv Liffa

ostalim, v roke potisnejo orožje. Ni mu jasno, zakaj pobijanje, kakšna je razlika med Srbom, Muslimanom in Hrvatom. Deček iz »džungle« se izkaže predvsem kot zdravorazumski človek, družba z vojnam in nestrpnostjo vred pa kot primitiven plod civilizacije. Dolžina filma je 95 minut.

Film *Timbuktu* (projekcija se je odvila v Kinodvoru) ni prvi film s tem naslovom, tokratni iz leta 2014 je delo režiserja Abderrahmana Sissaka in nam skozi zgodbo družine, živeče v Maliju, prikaže, kam vodi nesmiseln režim džihada. Le-ta preprečuje poslušanje glasbe, igranje nogometa in kajenje, ženskam pa določa, da nosijo rokavice, poleg tega kamenjanje in pretepanje

še vedno obstajata kot legalno sredstvo kaznovanja. Večinoma absuradne prepovedi vplivajo na življenje ljudi v mestu in jih omejujejo na najrazličnejše načine. Pred nami se odvije tragična usoda očeta družine Kidana, ki v spletu nesrečnih okoliščin pokonča ribiča iz sosesčine Amadouja in je za svoje dejanje obsojen na smrt. Obsodba na nek način zapečati tudi usodo njegove hčerke, čeprav upanje, kot pravijo, umira zadnje. Prijetno me je presenetila filmska fotografija, ki lepo poudarja sporočilo filma, z nekaj krasnim prisposodobami (lov na gazelo, igranje nogometa brez žoge ...).

Žigažaga

FRANJO FRANČIČ, VICE, SNG, MALA DRAMA

Brez skrbi, še se dogajajo dobre stvari. Z odlično igralsko in ostalo zasedbo se lahko predstavi tudi Franjo (odtrgano, smešno, sprejemljivo). To so v Mali drami tudi naredili. Vse skupaj se dogaja na pokopališču (le kje bi se drugje?) in vse je zavito v dobro mero slovenskega licemerstva, ljubosumja, sprenevedanja in malo alkoholiziranosti. Tipično domače. Ko razmišljam, kaj več bi lahko napisal o tej predstavi, se mi beseda ustavi. Preprosto – kratko, jedrnat – to morate videti in rečeno z »narkomanskim žargonom« se občutkov ne da popisati. So bili (vsaj zame) preveč fantastični. Franjo je Franjo in kdor pozna njegove knjige, ve, da bo za vedno ostal on. Za marsikoga nesprejemljiv in morda na trenutke celo žaljiv, v naslednjem trenutku pa spet človeški, morda celo topel v oklepu avtoritete. Skratka, cela paleta *komedije zmešnjav*, ki nam ob navalih smeha da misliti. Mala drama, enkratno. Le tako naprej.

Taubi



foto: Bojan Deleva

MED DVEMA ZIDOVOMA, TRUBARJEVA HIŠA LITERATURE, 18. 11. 2014

Predstava o Palestincih me je navdušila. Ni kaj, skupina Transformator očitno obvlada sceno. Preprosto, brez odra, ki bi najbrž bolj oteževal, kot koristil predstavi, in preprosti dialogi, no, morda malo kaotičnih Palestincev, kar pa sploh ni čudno ob poslušanju zvokov iz ozadja (bombardiranje ...).

Na trenutke sem pomislil, da smo tako Palestino imeli v bližnji sosesčini. Saj se spomnite Bosne in Sarajeva. Poznate vic, ki je bil takrat najbolj popularen med Sarajevčani? *Kakšna je razlika med Sarajevom in Auschwitzom? V Auschwitzu so imeli vsaj krematorije.*

Če sem malo sarkastičen, Židje po lastnem holokavstu odpirajo novega v Palestini. To so v tej igri zelo dobro prikazali. Še posebej dva Izraelca v predstavi, ki ju v bistvu ne vidiš veliko, ju pa slišiš in čutiš kot veliko breme, ki s svojo avtoritarnostjo izpeljeta res pravi pritisk.

Čestitam!

Taubi



foto: osebni arhiv

Izza rešetk:

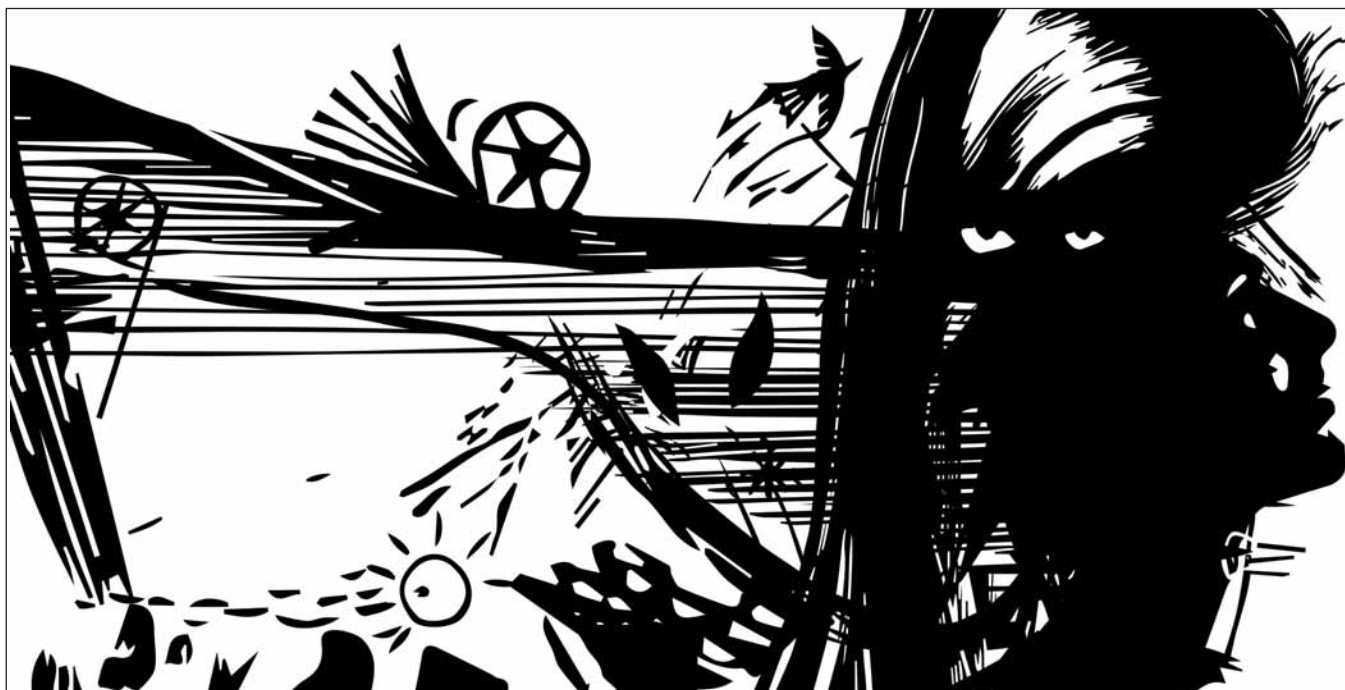
KAZENSKÉ SANKCIJE ZA MLADOSTNIKE

024
KRALJI
ULICE

Življenje mladostnika je težavno zaradi preobčutljivosti na vplive družbe, kar pogojuje tudi njegove osebnostne lastnosti (pogojene z genetiko, biološkimi lastnostmi, psihofizičnim razvojem ...). Prilagodljivost socialnemu okolju in zapovedanim vedenjskim normativom je od posameznika do posameznika različna. Njegovo nadaljnje, odraslo življenje je pogojeno z močjo in sposobnostmi, s katerimi bo premagoval življenjske ovire in bil zmožen upoštevati družbena pravila. Značajske lastnosti otroka pridejo najprej do izraza v primarni družini, kjer se dogaja prvotna vzgoja oz. privzete vedenjskih vzorcev, pozneje pa del vzgoje prevzame šolski sistem. V učnem okolju se tudi jasno izrišejo morebitna nagnjenost k nasilju, pomanjkanje empatije in destruktivno vedenje. Običajno se v šoli pokažejo tudi prvi znaki prestopništva, pa tudi prva udeležena kazniva dejanja. Kazniva dejanja mladostnikov pri nas obravnavamo v prvi vrsti z vzgojnimi ukrepi, ti pa se lahko izvajajo v učnem okolju oz. šoli ali izven institucije, kar je odvisno od resnosti in teže kaznivega dejanja. Poznamo tudi kazenske sankcije za starejše mladostnike, ko se kazni lahko izvede v obliki zapora ali kot denarna kazen. Kot tretjo kategorijo je treba omeniti varnostne ukrepe, ki jih običajno določi pristojna ustanova. V naši kazenski zakonodaji ne

poznamo opozorilnih ukrepov, vendar pa imamo širok nabor možnosti za preprečevanje mladostniškega kriminala. Namen kazenskih sankcij za mladoletnike je prevzgojiti oz. vzgojiti otroka – mladostnika – v primerne, sebi prijazne in družbi koristne posameznike, ki bo zmožen spoštovati tako sebe kot druge in ki bo zmožen sprejeti odgovornost za svoja (ne le kazniva) dejanja. Kaznivo dejanje, ki mu sledi kazenska sankcija in posledično povzroči občutek krivde – nelagodje mladostnika – in doumetje, da nekaj v njegovem vedenju odstopa od vedenja sovrstnikov, naj bi imelo na otroka – mladostnika – učinek spoznanja in v njem sprožilo željo po pravilnem usmerjanju ter tendenco rasti v duševno zdravo osebnost. Dopolnjeni Kazenski zakonik-1 (KZ-1) pa ne le ohranja, ampak še v večji meri poudarja poglobitve elemente, zasnovane na varstvu otrokovih pravic, in zagotavlja, da naša kazensko-pravna ureditev z največjo mero previdnosti in odgovornosti pristopa k mladostniškemu sankcioniranju, dojemanju krivde in resocializacije. In prav je tako, saj je otrok naše največje bogastvo, čeprav je v času globalne družbe in vsesplošne krize dostikrat lačno ...

Gostujoča kolumnistka Zuzanna G. Kraskova



Tjaša Žurga Zabkar

ZAPORI SO POLNI MALIH LOPOVOV, NI PROSTORA ZA TAJKUNE!

GREGOR B. HANN



»Eho« iz todega konca:

Boštjan Cvetič

DRUGAČEN TEDEN - LETOVANJE BREZDOMCEV

foto: osebni arhiv

Pravzaprav je dandanes malo ljudi, ki tisto, kar obljubijo, tudi storijo in jim je to na nek način sveto, zakon. Mnogo več jih je tistih, ki sicer obljublajo sonce, peščene plaže in Havaje, a gre večinoma za prazne obljube oziroma boljše povedano obljube s figo v roki. Ni goloba, še vrabec je odletel.

Prav sleherni izmed nas se spomni življenjskih situacij, ko je čakal na izpolnitev tovrstne obljube ali dogovora in odšel z dolgim nosom ter tisoči podvprašanj, še največkrat na tak način, da se obljubodajalec ni niti prikazal ali pa je uporabil sofisticirano fantastičen izgovor, ki se ga ne bi sramoval niti vrhunski scenarist iz prekaljenih ameriških triler variant. Sam sicer izrecno prisegam na prvo in imam že od doma vcepljeno filozofijo, da se vseh dogovorov striktno držim, čeprav je dandanes pravzaprav to zelo redek pojav, skorajda bolj kot mrk in morda celo netipična doktrina za preživetje v tem zelo čudno nastavljenem ter pospeševanem sistemu. Tu se žal ne ve, kaj je spredaj in kaj zadaj, kdo vozi in ima krmilo, sploh če je »veter« premočan. Zna biti, da te označijo celo za naivca ali kaj podobnega, ker verjameš ...

In zakaj pravzaprav tak uvod? Zato, ker sem vedno iskreno vesel, če se tovrstni dogovorijo izpeljejo. Ob tem sem še prav posebej zadovoljen, če so usmerjeni v korist ljudi, majhnih ljudi. Tistih, ki jim pomagamo skozi življenje in smo tako ali drugače njihovi sopotniki, v dobrem in slabem.

Moram pa kljub temu priznati, da v ta dogovor, iz katerega sledi bit članka, nisem nikoli (po)dvomil, niti za sekundo ne, saj je bil na drugi strani naš generalni tajnik Slovenske karitas Imre Jerebic. Ta mi je v enem izmed najinih pogovorov že letos spomladi obljubil, da mi bo omogočil in mi za teden dni dal na razpolago Karitasovo Sončno hišo.

Tisti, ki morda poznate konstelacijo te naše Sončne hiše, morda porečete, nič posebnega. A vendarle je tokrat prvič v vsej dolgi zgodovini številnih izvedb letovanj in počitnikovanj (sam sem bil prvič v njej že leta 1999) družin, starostnikov, različnih in številnih drugih uporabnikov (odvisnikov od prepovedanih drog, materinskih domov, VDC-jev, Vere in luči etc.) le-ta sprejela brezdomce, brezdomne osebe. Kljub temu da že skoraj



foto: Nina Varesko

dvajset let profesionalno delam na različnih področjih socialnega varstva, prav posebej na programih, povezanih z brezdomstvom, je to prvič, da so brezdomne osebe v Sloveniji dobile tovrstno priložnost. Priložnost za letovanje, oddih, spremembo klime, notranji mir ... Bil je velik izziv zame, tako strokovno, logistično kot programsko. Priprave so stekle ... Gremo v Portorož in smo šli ... Glede na izrazito slabo zdravstveno stanje določenih uporabnikov smo v spremljevalno ekipo z velikim veseljem sprejeli zdravnico iz naše ambulante za nezavarovane osebe v Mariboru, dr. Ninno Kozorog, ter se tako številčno skupaj z uporabniki približali številki dvajset. Bili smo ena velika družina.

In kaj smo delali? Od delavnic, sprehodov, kopanj do pogovorov, vsega je bilo na pretek, in tudi kuhali smo sami ... Za konec lahko z besedami naših uporabnikov potrdim, da je bilo nepozabno, še zdravstveno stanje se je v teh dneh pri večini povsem umerilo in umirilo. Prav poseben trenutek je bil, ko je med nas prišla zgoraj imenovana oseba, ki jim je to omogočila. Redko se sicer zgodi, da se brezdomcem zarosi oko, a tokrat se je ... In mimogrede, nekateri izmed njih so bili tokrat prvič na morju ... To pove vse! Največ pa pove pričujoča fotografija. Imre, v imenu brezdomcev, hvala ...

025
KRALJI
ULICE

LJUDSKA KUHNA - SLADKI DUHCI

Sestavine (za 15 kosov):

3 beljaki

160 g sladkorja v prahu

čokoladno pisalo za dekoracijo tort (oz. košček stopljene čokolade)

Priprava:

Pečico ogrejemo na 100 stopinj ter pladenj za peko obložimo s peki papirjem. Z električnim mešalnikom stepamo beljake, da postanejo čvrsti. Nato pričnemo po žlicah dodajati sladkor v prahu, vendar poskrbimo, da se sladkor

med stepanjem razgradi, preden dodamo novo žlico. Ko je zmes čvrsta, jo z žlico nadevamo v dozirno vrečko oz. aparat za dekoriranje in uporabimo navaden okrogel nastavek/šobo. Zmes v krožnih gibih iztiskamo na pladenj in med duhci pustimo po nekaj centimetrov razmaka. Pečemo 2 uri in na koncu pustimo, da se ohladijo.

Z rjavim sladkornim pisalom duhcem narišemo oči in usta, lahko pa uporabimo tudi košček temne čokolade, ki jo prej nekoliko stopimo. Pri nanašanju si lahko



foto: osebni arhiv

pomagamo s čopičem ali paličico. Dober tek!

Tina Koren

PODPIRAM!

Kupka Barbara je o Davorju in časopisu povedala:

»Sem redna kupka časopisa, vedno ga kupim od Davorja. Je zelo zabaven in prijazen prodajalec. Tudi časopis mi je zelo všeč, v njem je veliko zanimivih člankov, to je tudi razlog, da ga redno kupujem.«

Prodajalec Davor je o sebi povedal:

»Mercator na Slomškovi je moja stalna lokacija prodaje, prodajalec pa sem že celi dve leti. Ljudje, ki hodijo mimo, me večinoma poznajo, z nekaterimi se pohecamo, z mnogimi pokramljamo. Na ta način zaslužim kak dodaten evro, ki zmeraj prav pride.«



foto: Klavdija Krapež

026
KRALJI
ULICE

Pripravila Klavdija Krapež

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!



12. 11.>> S Kralji na potep sem šel, lepo sem se imel, krajšal uganke časa in prostora, hvala 497 (Željko Malinič – op. uredništva), čakanje na letalo ni bila mora. Tim

12. 11.>> Pozdravljeni, v petek sem v okolici BTC-ja kupila časopis Kralji ulice od prodajalca št. 58 (Andrijan Drenovec – op. uredništva), bil je izredno prijazen in vreden pohvale! Le tako naprej in lep pozdrav, Maša Boh

13. 11.>> Rada bi pohvalila prodajalca št. 332 (Stripi – op. uredništva), ki prodaja Kralje ulice pri Hoferju ob urgenci UKC, ker je nevsiljiv in prijazen ter kljub stigmi, ki se drži brezdomcev, kaže svoje dostojanstvo tako, da je tam prisoten kot svetloba. LP, Petriša iz Ljubljane

15. 11.>> Pozdravljeni, vsakič sem poleg časopisa dobila zastoj nasmev in prijazno besedo od Danila Mauka. Neprecenljivo. Vse dobro prodajalcu in vsem, ki soustvarjate Kralje. LP, Mirella

17. 11.>> Prav je, da pohvalim »kraljevega« prodajalca Danila. Ker je že hitro tema in grem šele takrat v trgovino, Kraljev že ni več. Tako sem zamudila jubilejno številko, ki sem jo še kako želela prebrati. Pa veste, da mi jo je priskrbel? Zahvaljujem se mu. LP, Johanca

20. 11.>> Končno je tudi v Grosuplju možno kupiti Kralje ulice. Pohvalno – upam, da tudi naslednji mesec srečam prodajalca št. 512 (Robert Mašič – op. uredništva), zelo prijazen »fantič«. LP, redna kupovalka

20. 11.>> Zdravo. Danes sem prvič kupila Kralje. Hvala prijaznemu prodajalcu št. 312 (Leopold Košir – op. uredništva), da mi jo je ponudil. Gospod, ostanite tak Kralj še naprej! Saša iz Jesenic

24. 11.>> Prvič berem Kralje ulice, pretrese me zgodba Križarja na str. 8 in se sprašujem, ali ste vi, ki objavljate njegovo kolumno, temu človeku že ponudili možnost zdravljenja odvisnosti, saj kar kriči po tem, da bi se rad rešil tega križa droge. Isto velja za osebo XY na str. 12. Za te ljudi ni rešitev, da objavijo svoje trpeče zgodbe in dobijo par evrov. Prav tako se iz osebno izpovednih pesmi Karmis čuti, kako zelo trpi in si želi pomoč v njeni stiski, da bi že enkrat nekdo slišal njen jok in v njenih očeh prižgal luč upanja. Za te trpeče poete bi moral biti pri vas nekdo, ki bi jim tudi drugače pomagal, ne samo z objavo v reviji, LP

28. 11.>> No, ravnokar berem SMS komentarnico in vidim, da je gospod Danilo (Mauko, št. prodajalca 31) že pohvaljen. Ob tem si pa mislim, da zasluži še najmanj eno. Z nasmehom, dobro voljo in revijo mi je polepšal dan. Sedaj pa upam, da mu ga bom ob branju tega sporočila polepšala tudi jaz. LP, Tina

02. 12.>> Pozdravljam Paula. Edina. Bom tako rekla, ta revija je tok bedna in dovgočasna, ko drek posavski. Malo bolje se potrudite, da izide nova revija vn. Najbl pa poslušajte folk, kaj bi spremenili oni. Ne pa poslušat sebe, ker je velika noumnost. Pa še to, lahko bi prišle prej revije, ne da čaka folk 2 dni brez revij in dnarja.

GEDIMINASOV FOTOGRAFSKI KOTIČEK



foto: osebni arhiv

Gediminasa Sadauskasa, mladega fotografa in fotoumetnika iz Litve, zanimajo predvsem socialne teme. S tokratnim repertoarjem poskuša prikazati (stanje) osamljene osebe v času praznikov: zgodnje jutro brezdomca, pogled skozi okno obsojenca na dosmrtno ječo, v katerega vidnem kotu je edina zelena stvar: jelka, in jutranja molitev otrok iz sirotišnice. Praznovanje je tako rekoč že mimo, vendar ne obupujmo, temveč raje objemimo osebo, ki nam je blizu, nasmehnjemo se ji, jo spoštujemo in ljubimo.



foto: Gediminas Sadauskasa



foto: Gediminas Sadauskasa



foto: Gediminas Sadauskasa

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Strokovno predavanje Gore v vojni: Julijske Alpe 1915 - 1917 – Marija Turk

KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška c. 47a

KDAJ: 20. 1. ob 18.00

KAJ: Potopisno predavanje Čile: lov na izgubljenega kita – Mojca Ekart

KJE: Knjižnica Grba, Cesta na Brdo 63

KDAJ: 6. 1. ob 18.00

KAJ: Strokovno predavanje Demenca: pogled in doživljanje svojcev – Danica Simšič

KJE: Knjižnica Fužine, Preglov trg 15

KDAJ: 14. 1. ob 19.30

KAJ: Izobraževalna delavnica Borze znanja Svet čajev – Laura Jamšek

KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, mediateka

KDAJ: 14. 1. od 16.00 do 17.00

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Prebranec #18

KJE: Menza pri koritu, Metelkova mesto

KDAJ: 12. 1. ob 21.15

KAJ: Urne zgodbe tretjič

KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7

KDAJ: 13. 1. ob 20.00

KAJ: Literarna srečanja zBiRALCI zgodb – zbiramo, izbiramo in izmenjujemo zgodbe: Otroci sveta – Lucija Magajna

KJE: Knjižnica Rudnik, Dolenjska cesta 11

KDAJ: 6. 1. ob 18.00

KAJ: Predstavitve knjige Vera vase – Alenka Rebula in Josipa Prebeg

KJE: Knjižnica Šiška, Trg komandanta Staneta 8

KDAJ: 19. 1. ob 19.30

Razno

KAJ: Pogovorni večer Življenjska popotovanja – Nataša Tič Ralijan

KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Zaloška cesta 61

KDAJ: 26. 1. ob 19.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!

Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

DRUG PLANET



MANDIĆ B.



SKOZI PROZORNA TLA VEŠOLJSKE LADJE SE JE KOT NA DLANI VIDELO KONFIGURACIJA RELIEFA MALEGA MESTECA, V KATEREM JE ŽIVEL PRED ODHODOM NA DRUG PLANET



OGLASNA DESKA

Pred nami je novo leto, polno novih izzivov in upanja. Upamo, da v decembru niste porabili vsega denarja in se lahko pri nas ogledate tudi v januarju. Za vas imamo veliko keramike in steklenih izdelkov. Tudi knjige, igrače in pekače za kolače :) Lep pozdrav od Posredovalni ce rabljenih predmetov, ki vas čaka na Poljanski cesti 14.

Iščem honorarno delo, pomoč v kuhinji, proizvodnji ali kot čistilka, nudim tudi pomoč starejšim, vse po dogovoru. Pokličite na tel. št.: 064 162 342, Marija

Upokojeni kralj (ulice) ☺ Tone Prvi izdelujem vse sorte. Najnovejša ljubezen je izdelava modelov avionov, če in ko kakšnega dobim, saj gre vsa pokojnina za bivanje v domu starejših. Če ima kdo kaj viška, bom vesel vsakega modela. Kontakt: GSM: 031 727 500.

Izvajamo selitve, praznenje stanovanj, podstrešij, kleti ipd. Nudimo tudi pomoč na domu. Tel.: 070 488 779, Klavdija

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti. Naročila zanj sprejemamo preko e-pošte: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.



Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interese, da je izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €).

Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!



029
KRALJI
ULICE

POPOLNOMA SVEŽE NAPACANA NOVA GRAFITARSKA IN STREET ART RUBRIKA »Z GLAVO V ZID«

Grafit smo locirali v bližini Župančičeve jame, na ograji, ki zamejuje cesto in železniško progo. Nastal je marca 2013, ugibam, da 8. marca za dan žena, s strani ene izmed ženskih vstajniških skupin. V eni noči so pografitirale kar dober del mesta z grafiti, ki s šaljivimi, pa tudi razmisleka vrednimi vsebinami opozarjajo na vlogo, položaj žensk v družbi. Podobne gverilske grafitarske akcije v boju za pravice žensk niso redke. Ena izmed bolj odmevnih cestnih »umetniških« akcij se je zgodila novembra 1995 s strani AŽS – avtonomnih ženskih skupin z Metelkove. S tem so obeležile mednarodne dneve boja proti nasilju nad ženskami, ki potekajo od 25. novembra do 10. decembra. Po nekajdnevni pripravi oblikovanja sloganov in šablon se je zgodila celonočna udarniška akcija. Po notranjih informacijah, ki jih je podelila ena izmed udeleženk, R. Šribar, smo izvedeli, da je bilo udeleženi okrog 15 aktivistk, delovale so v dvojicah in trojicah. Eden izmed bolj odmevnih grafitov je bil »Ivan, skuhaj si že to prekleto kavo. Mati.« avtorice M. Urek.



foto: Luna Jurančič Šribar

							KRAJŠA, MIMOGREDE IZRAŽENA MISEL		VELIKE RASTLINE NA VRTU (DVE BESEDI)	OPERA "- - - Z ONEGA SVETA"	LAŽJA KATEGO- RIJA V BOKSU	SKRBNIK ZGRADB V ANTIČNEM RIMU (IZ ČRK LEDI)	LJUDSKO IME ZA BLAGAJNO
							SUBJEKT V SLOVNICI						
							SLOVESNA VOJAŠKA PRIREDITEV						
							LEPOTEC IZ GRŠKE MITO- LOGIJE						
							SIMBOL ZA CINK			POD IGRALKA TENISA NAVRA- TILOVA			
							VELIKA RUSKA REKA, PRITOK VOLGE					MUSLI- MANSKO Ž. IME (IZ ČRK TIEZA)	DELAVEC, KI OPRAVLJA FIZIČNA DELA
							PRIPADNIK SEKTE, KI ČASTI GOLOTO						
SPOR, NESOGLASJE, NERAZUMEVANJE	KIRURG	MUSLIMANI V BOSNI IN HERCE- GOVINI	IME IGRALCA DELONA	LOJZE OBLAK	SESTAVIL JOŽE PETELIN.	NAJVIŠJI VRH V KARA- VANKAH	SKUPINA NAJBOLJŠIH MOŠTEV (DVE BESEDI)	ENAKI ČRKI ETIOPSKI KNEZ (IZ: ARS)				ZENICA KRAJ ARHEO- LOŠKEGA ODKRITJA	
SLOVENSKI REŽISER IN IGRALEC (BORIS)					IZNAJDLJIV ČLOVEK								
TEMNO DALMA- TINSKO VINO					ZNANA VERDIJEVA OPERA								
DOMAČA OBLIKA IMENA NEBOJŠA (IZ: ŠANE)				BREST, POGANJEK	KRUH IZ OVSA ANTILOPA S SABLJASTIMI ROGOVI								
KROGLICA ZA IGRANJE, NIKA								PLOD GRŠKI MITOLOŠKI LETALEC				PLOŠČATA MORSKA RIBA	BEOGRAJ- SKA ROK SKUPINA (IZ ČRK: KOTA)
IGRALEC NA LAJNO						TUJE Ž. IME VAS NAD BAŠKO GRAPO				JADRANSKI OTOK NAELEK- TREN ATOM			
IME IGRALKE RINE			PESNIK ČUSTEV STANE KAVČIČ						PRITOK LJUB- LJANICE				
PIŠKOT				HUDA NALEZ- LJIVA BOLEZEN					IZRAZ ZA MOGOČNO GORO				
PREVARA, ZVIJAJČA, FINTA				ANGLEŠKI IZRAZ ZA ESTRADNO ZVEZDO					ČISTA TEŽA BLAGA				

Sestavil Jože Petelin



POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulični žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Vladka Kržič iz Notanjih Goric, Milka Kolarič iz Zg. Korena, Gala Kuder iz Izlak, Toljen Grafenauer in Boris Hozjak iz Ljubljane.

V ZAVETJU



ŽGRBJEN
NOSI
BLAZINO-
KOT, BI IMELA
TEŽO

BRANI JO,
KOT BI IMELA
PRAG,
HIŠNI ZVONEC
TRATO, KI SE NAJ JO
POKOSI



KLEMEN IN ROMAN

Sva zvesta navijača KK
Olimpija, zato se s Kralji
redno udeležujeva tekem v
Stožicah, karte nam donira
omenjeni klub. HVALA!

